

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR.
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér. (L20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Felismerés.

Budapest, augusztus 19.

(v.) Életére szent volt a magyarok első királya, politikai tanításaiban pedig mely bölcseségű. De csalahatalanságra, persze, még az ő politikai tanításai sem tarthatnak számot s örök foganatra még kevésbé. Politikai igazságok s a belőlük levezetett politikai tanítások egyáltalán nem készülnek az örökkévalóság számára. A helyes politika az adott helyzet felismerését, a mindenkor hatalmi tényezők s a nemzeti erőmennyiség okos belátását követeli, tehát belső természeténél fogva változókéony. A politikai cselekvés nagy célja a nemzeti élet fenntartása és kifejtése. Ez a cél nem esik változás alá, se nem növekszik, se nem fogy, hullámlásának nincs alávetve és szilárdul van a jövőbe rögzítve. A politika aztán csupán az eszközök és módok kérdése, semmi egyéb. Nem az eszközökben és módokban kell következetesnek lenni, hanem a cél felé való állhatatos törekvésben.

István király tanításai közül szálló-igévé melyik lett vajjon? Az, amelyet kevesen értettek meg s még ezek is inkább félreértették. E tanítás ugy szól, hogy az egynyelvű nemzet törekeny. Ezer esztendővel ezelőtt ez a tanítás helyén is volt, helyes is volt. Politikai tanítás volt, szerzője tehát nem szánt, nem szánhatót neki örökkévaló fogantat. Akkor ugy volt jó. Ama korszak viszonyai a nemzetfenntartás nagy céljának szempontjából ezt az irányt javallhatták. Javallták is kétségen felül. Mi volt az állapot e tanítás keletkezésékor? Az, hogy a magyar nemzet állandóan meglepetéscsúszó s szilárd alapu állami szervezetre tett szert az új hazában s hogy ez új milieuban teljesíttesse hivatását, a keresztyénség felvételével beállott az európai népek kulturális és er-

kölcsi közösségébe. Ebben az állapotban arról kellett hát a politikának gondoskodnia, hogy a keresztyénség révén a magyar nemzet ne keveredjék össze az itt talált s eleink vitézsége által meghódított őslakossággal, sem pedig a később ideszármazandó idegen elemekkel. Ha tüzzel-vassal ráerőszakolja a honalapítás nemzedéke a magyar nyelvet a behódoló szlávokra, akkor könnyen megeshetik vala rajta, a mire a világtörténet elég példát mutat, hogy a hódító nemzet nyelvét átadja ugyan a hódítottak, de ettől meg cserébe átveszi a kultúrát és az erkölcsöket. Ettől meg kellett óvni a magyar nemzetet, mert a meghódított népség hadierőre és katonai értékre silánynak bizonyult. A keveredés tehát bizonyára kockára vetette volna a magyarok diadalmos vitézségét és daliás harci erejét. Ezért mondta István király akkor és akkorára, hogy ne legyünk egynyelvűek e hazában, nehogy törékeny legyen e haza. S talán a honserzés küzdelmeibe belefáradt magyarság elpetyhüdésétől is tartott a bölcs király. S belátván, hogy itt, Kelet és Nyugat mesgyéjén sokszor léssen még szükség az ősi magyar vitézségre, az egynyelvűség kirekesztésével biztosítani akarta a belső surlódásokat, az állandó feszültséget, amely gyanakvó óvatosságra intette s örökös harci készenlétre szorította erejüket. Delstván királynemcsak bölcs volt, hanem magyar létére gavallér is. Jól eshetett neki politikai okosságból is felkarolni azt a nagylelkű gondolatot, hogy a kiket kiverünk birtokukból, azok legalább tarthassák meg addig, ameddig nyelvüket, kivált mivel a nemzet jövője is ezt javallja. Tíz évszázadnak kőden keresztült ragyogóan sugárzik felénk e valószínű feltevésben a bölcs és szentéletű királynak harmadik erénye: a magyar gavalléria.

Ez így volt jól akkoriban — akkoriban.

István király tanítása bevált hatalmasan. A keresztyén közösség csakugyan nem keverte a honalapítás első korában szláv vérrel a fajmagyarságot s a fenntartott többnyelvűség csakugyan létrehozta azt a feszítő erőt, mely a fegyverforgatás állandó gyakorlására kényszerítette s így az elernyedéstől megóvta eleinket. A fajmagyarság az Árpádok első idejében gyökeret vert e földön, ahogy István király kívánta és kiszámította; és mire a világtörténelmi zivatark okozta vérveszteségek elkerülhetlenné tették a vérkeveredést, már akkor megvolt a jól alapozott államiság s ennek többé soha el nem pusztítható magyar nemzeti tartalma. E perctől kezdve bátran szakíthatott volna történelmi fejlődésünk István királynak ezzel az egy tanításával. A magyar politika célja nem változott ugyan se addig, se azóta, nem is fog változhatni a jövőben sem, de a magyar államiság befejezett kiformalódásával igenis változott a helyzet, változtak benn és künn a hatalmi tényezők és így tartalmában, mint értékében lényegesen módosult a nemzeti erőmennyiség. A régi cél új eszközöket és új módokat kívánt volna. A megszerzett hon és a megszerzeztetett állam keretében most már megindulhatott volna nemcsak sérelme nélkül a rossz célnak, hanem annak beláthatatlan hasznára az itrekedt és a későbbben beszámazott idegen elemek nemzeti beolvadása. Ezredéves nemzeti és állami fennállásunk nagy titkát nem az István király óta fenntartott többnyelvűség, hanem a magyar nemzetnek acélos ereje magyarázza. A nemzeti egység hiánya inkább csak növelte évszázados küzdelmeink nehézségét. Hajh, sok végzetes csapás járul vala el, ha a mohácsi vészről a szatmári békéig egy minden ízében egységes magyar nemzet küzdött volna létéért e hazában. Mennyi csüggedés maradt volna el, mennyi biztatás kelt

TÁRCA

Valaki.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Molnár Ferenc.

(Falu Budapest környékén. Csillagos este. A vasuti állomáson néhány nyaraló várja az utolsó vonatot, mely a városból férjeket és apákat szokott hozni. Kis, gömbölyű akkók az állomási épület körül. A főnök picit kert, e az öntözés után csudálatosan illatozik.)

A lány: Tudom, mama, hogy ugy lesz.

Az anyja: Ez csak olyan beszéd. Egy-két év múlva nevetni fogsz ezen.

A lány: Nem.

Az anyja: Vanunk anyák, akik ilyenkor azt mondják: verd ki a fejedből azt az embert, ugyse kéri meg a kezdetet és ha megkérné, akkor se mehetnél hozzá. Ezt tudod, érzed, belátod, tehát verd ki a fejedből. De én nem mondom ilyet.

A lány: Hát milyet mondasz?

Az anyja: En... én...

(Elhallgat.)

A lány: Nagyon szeretem. Azt hiszem, mama, meg tudnék halni érte. Sőt ugy érzem, hogy meg szeretnék érte halni.

Az anyja (hallgat):

A lány: Azt hiszed, ez elmulik?

Az anyja: Azt.

A lány: Azt hiszed, hogy ez csak olyan?

Az anyja (ránéz): Az én vérem vagy, fiacskám. Ha nem is olyan, mégis elmulik. Minden elmulik, fiam.

A lány (meggyőződéssel): Ez nem.

Az anyja: A szerelem, az betegség, fiam. Van olyan szerelem, mint a kanyaró; az ember fiatalkorában keresztülmegy rajta, hamar kigyógyul belőle, el is felejt, ez szinte hozzátartozik a gyermekkorhoz. Aztán van olyan szerelem, mint a tudógyuladás; kicsit tovább tart, veszedelmesebb, ebből is kigyógyul az ember, de aztán nagyon, nagyon sokáig kell vigyáznia, hogy meg ne hüljön. Némelyik egész életében gyöngye marad a tődejére.

A lány: És aztán?

Az anyja: Aztán olyan is van, mint a sorvadás. Az ember sokáig élél vele, egyre rosszabbul van, végre pedig meghal belé.

(Kis szünet.)

A lány: Ez olyan.

Az anyja: Az első félórán minden betegség egyforma.

A lány: Óh, ez már nem az első félóra. Néha ugy érzem, hogy az utolsó óra.

Az anyja (közlebb húzódik hozzá): Nagyon szereted?

A lány: Nagyon. És tudom, hogy máshoz fogok feleségül menni, de ezt a fiut még akkor is fogom szeretni. És az oltár előtt rá fogok gondolni és... és...

(Háborzva néz az anyjára.)

Az anyja: Nos?

A lány: És... nem merem mondani.

Az anyja: Mondd, fiam. Bátran.

A lány (ragyogó szemmel): Mama, én azt gondolom... hogy... én azt gondolom, hogy ha valaha kis fiam lesz vagy kis lányom lesz, hát... én mindig ugy fogom érezni, hogy az ő felesége voltam. Akármik is az uram, az a kis fiu vagy kis lány valahogyan ehhez a fiuhoz is fog tartozni. (Leeszkja a szemét.) En ezt nem tudom megmagyarázni.

Az anyja (maga elé néz): Bolondság.

A lány (szomorú mosolylyal): Pedig ezt neked értened kelene, mama. En nem tudom, de ezt minden asszonyak kell érteni. Különösen annak, akinek gyereke van. (Elkomolyodó arccal): Mama, te nem voltál szerelmes senkibe, csak apába?

Az anyja: Gyerek vagy, fiam.

A lány: Mama, én hallottam, hogy valami Odön nevű ember...

Az anyja: Kitél hallottad?

A lány (hirtelen): Nem is igaz. Nem is hallottam. Csak ugy gondoltam.

Az anyja: Kitél hallottad?

A lány (megöblíti): Edes, jó, drága.

Az anyja: Ki mondta?

A lány: Egyszer beszéltek róla, amikor Bertáéknál voltunk. Es te olyan furesán néztél szét a többi asszonyokon... Mintha féltél volna, hogy mikor azt az Odönt említik, ők fognak előbb rárdnézni.

Az anyja: En nem félek senkinek a nézésétől, fiam. En mindig mindenkinek a szemébe néztem.

A lány: De akkor nagyon hamar néztél. Sietlél nézni.

Az anyja (csodálkozva): Feltűnő volt?

A lány (őszinte örömmel): Nem, mama! Senki más nem vette észre, csak én. En is inkább csak éreztem, hogy az az Odön súlyosabb szó volt te

volna ki az évszázadok során, ha már hétszáz évvel ezelőtt valóságosá vált volna a mult század költőjének még most is csak ábrándjainkban élő meghagyása, hogy magyar legyen mindenki, akit a föld hord s egével betakar.

Am ahogyan volt, úgy volt egy ezredéven át. Küzdelmünkől tanultunk, végzetünkön okultunk. Ama nap óta, amelyen István király ajkáról elhangzott a „Regnum unius linguae debile“, új alakulások keletkeztek, új hatóerők jelentek meg, új hatalmi tényezők alakultak, új egyetemes törekvések képződtek mindenütt a földeteken. A nemzetiség fenntartásának és kifejtésének nagy célja ma más eszközöket és módokat parancsol, mint hajdanában; vaskövetkezéssel ragaszkodva tehát István király sajátos hagyatékához, a magyar nemzet számára alkotott s a magyar nemzet által fenntartott Magyarországhoz, módosítanunk kell a politikát. Ne a multba tekintünk többé vissza, hanem nézzünk szét a jelenben. Ma úgy vagyunk, hogy a magyarság szertefoszlik felekezetek, társadalmi különbségek és gazdasági állapotok szerint s ádáz testvérharcot folytat egymás ellen, nem találva szellemi és erkölcsi horizontján semmit, ami egységes érzést tudna tömegeiből kiváltani. Ellenben a másnyelvű lakosság befejezett organizációkban él — velünk szemben. Mi nemzetiségnek mondjuk őket, ők nemzeteknek érzik magukat. Törekvéseik iránya nem vág össze sem a magunk nemzeti céljával, sem a magunk állami és nemzeti léteérével. Mialatt a magyarságot a visszavonás dülja, ők együtt éreznek és egyet éreznek, nemcsak ki-ki a maga szűkebb ethnikai közületében, hanem, a mi még ennél is veszedelmesebb, valamennyien egymás között is. Mi meg nem értjük saját magunkat sem, ők már egymást is megértik. A szét hulló magyarsággal szemben a nemzetiségek tömörülése áll. Minket erőnkben megcsappant az egyenletlenség, őket erjükben megnövesztí az összetartás. Hazudik, aki azt mondja, hogy nem ilyen a mai állapot. Csálódik vagy csal, aki ezt a bajt és a benne lappangó veszedelmet tagadja. A nemzet fenntartásának és továbbfejlődésének nagy célja új politikát kíván tehát. A régivel ma már nem boldogulhatunk. István király nem tévedett, mikor a saját nemzetéke számára a többnyelvűség konzerválását ajánlotta. De mi igenis tévedünk, ha az új politikai helyzetben nem tudjuk újakkal felcserélni az elavult esz-

közöket és az elavult módokat. Az első ezred fenntartotta a magyar hazát, habár hiányzott belőle a nemzeti egység. Neki indulván a második ezrednek, siessünk megalkotni a nemzeti egységet. Ha ma élne a szentéletű és bölcs István király, ő hirdetné nekünk: „Regnum plurium linguarum debillime.“

BELFÖLD

A kereskedelmi minisztérium új államtitkára.
Bíró Tamás miniszteri tanácsosról azt jelentette egy lap, hogy a kereskedelmi minisztérium adminisztratív államtitkárává nevezték ki. Illetékes helyen most kijelentik, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak. Ilyen állás kinevezése többé egyáltalában nincs tervben. Tény azonban az, hogy Bíró miniszteri tanácsos, aki jelenleg a vámosztály főnöke, a távozó Mányi helyébe a vasúti és tarifa-osztály vezetőjévé fog kinevezetni és az eddigigeli szélesebb hatáskört fog kapni, amelyben, úgy mint eddig Mányi, három szakosztály-nak ügyiratait fogja felülbírálni.

KÜLFÖLD

A boer tábornokok. A boer seregek vitéz vezéreit pléhgallér és zöld kakastoll nélküli páholytál el az angolokat, amíg csak volt mit enniük a boer katonáknak. Adjuztálások teljesen elsőrendű volt, sok cifrákódásra nem telt, de nem is volt meg bennük az uniformis szépségei iránt való érzék. *Édvard* királyhoz is csak afféle hadimundurban mentek látogatába. A flottaszemlérlő tudvalevően távolmaradtak. Erre a hírre sok mindenféle kombináció járta végig a lapokat. Azt írták, hogy *Fischer* vette rá a boer tábornokokat, hogy ne vegyenek részt a flotta-szemlén. Pedig az eset más okon fordult. A boer tábornokoknak lehetetlen volt a szíves meghívást elfogadni, mert nem hoztak magukkal ilyen ünnepi alkalomra való ruhát. Legalább így állítják a felhívatalos angol források.

A boer vezérek különben már odahagyták Angliát. *Botha*, *De Wet* és *Delarey* tegnapi délután Rotterdamba utaztak, hogy *Kruger*t és *Steyn*t meglátogassák és *Mayer Lukács* temetésén részt vegyenek.

Rotterdam, augusztus 19.

Rengeteg nagy közönség üdvözölte megérkezéskor a boer vezéreket. Ezrével tödült a lakosság a Maas partjára a kikötőhöz. A környékről, sőt messze falvakból is sokan jöttek üdvözölni a boer hőseket. A fogadtatás nagyon lelkes volt. A boer vezéreket körülözték és diadalmenetben kísérték szállásukra. Felült, hogy a boer vezérek, akik Londonban olyan tartózkodóan és eszöndesen viselkedtek, melegséggel és ölelkezve vi-

gyüvédi irodája van; hagyatékrendezéseket csinál, ahhoz nagyon jól ért.

A lány: Ezt is tudod, mama?

Az anyja (nagyon csöndesen): Az ember úgy... hall néha...

A lány (mosolyogva): Én most boldog vagyok, mama. (Leszorítja a szemét.) Szeretnék sirni.

Az anyja (prózái hangon): Ma késik a vonat. — Hüvös van.

(Kis szünet.)

A lány (könyvek közt): Mama, csak nem félsz... hogy meghülsz?...

Az anyja (beszéltelenen): Nem, fiam.

A lány: Olyan könnyű most a lelkem.

Az anyja: Már itt kellene lenni annak a vonatnak.

A lány: Olyan könnyű a lelkem, hogy akár már egy év múlva is férjhez tudnék menni. És biztosan tudom most már, hogy szeretni fogom az uramat. Késő öregségig mindig fogom szeretni. Ugy-e, mama?

Az anyja: Igen, fiam.

A lány: És ha valakire gondolkodok, hát... ez is kell néha. Ugy-e?

Az anyja: Nézd... ott a vonat.

(A távolban három vörös csillag gyullad ki. A publikum a sínek felé megy. A főnök kijön az irodából.)

A lány: Szegény apa, mindig olyan fáradt, ha kijön.

Az anyja: Dolgozik egész nap. Mérnöknek folyton dolgozni kell. Nekünk keresi a kenyeret.

A lány: Drága, jó apa.

Az anyja: Aldja meg az Isten... (A vonat megáll. Az utasok kiszállnak.)

Az anyja: Ott jön.

(Komolyan, lassan megy feléje. Mikor megcsókolják egymást, a lány a földre néz.)

szonozták a szíves ovációt. *Botháné* hosszú idő óta most találkozott először férjével. A boer vezérek holnap Utrechthe is elutaznak Krügerhez.

Rotterdam, augusztus 19.

Botha, *De Wet* és *Delarey* tábornokok ideérkeztek. A lakosság lelkesen fogadta őket. A tábornokok mindjárt megérkezésük után tovább utaztak Hágába, ahol *Steyn* volt oranjei elnököt akarják meglátogatni.

Hága, augusztus 19.

Botha, *De Wet* és *Delarey* boer tábornokok ideérkeztek és lelkes fogadásra találtak. *Botha* Lajos beszédet mondott, amelyben bajtársai nevében megköszönte a rokonszenves fogadást és azt mondta, hogy még nem érkezett el az idő, hogy mindent nyilvánosságra hozzanak, ami szíveket nyomja, de valószínűleg nemsokára emlékiratot fognak kiadni.

A franciaországi kulturharc.

Budapest, augusztus 19.

Százados multban gyökerező hagyományokat, bármily kultúra-ellenesek legyenek is azok, nem lehet egykönnyen kiirtani. Azt a vastag köteteket, amely a nép fellegóságban a multat a jelenhez fűzi, olykor csak Nagy Sándor módjára lehet kettévágni. Ki hitte volna, hogy az egyesületi törvény végrehajtása Franciaországban oly sok ellenkezésre fog találni, mint amelyenekről a legutóbbi napokban oly sűrűn számolt be a táviró? Annál kevesebb lehetett ezt várni, mert a törvény megszavazása aránylag simán ment, csak a klerikális-nacionalista tábor berzenkedett szokott üres és öblös frázisaival. Mi több, a törvény végrehajtása az ország tulnyomó részében ellenkezés, vagy legalább is számbavehető akadály nélkül történt. Úgy látszik, hogy a kormány ösmerte azokat a községeket, ahol a klerikális igazgatásait tartania kellett vala, mert ezekben a községekben csak most, a többi részekben való végrehajtás után, jártak el a hatóságok. A legkeményebb diót kellett e napokban a kormánynak feltörnie. S ha tekintetbe vesszük, hogy a klerikális-nacionalista igazgatás által teljesen aláknázott községek maradtak legutóbbra, úgy még aránylag veszélytelen véget ért a végrehajtás nagy ügye.

Sokan már-már kormányválságról beszéltek. Ez a feltevés eddig alaptalan, sőt teljesen valószínűtlen is. *Loubet* elnökhöz és *Combes* miniszterelnökhöz folyton érkeznek üdvözlő és helyesítő nyilatkozatok a megye-tanácsoktól az egyesületi törvény végrehajtása alkalmából. Ujjainkon számolhatnók meg azokat a megyéket, amelyeknek tanácsai a kongregációs iskolák bezárása ellen tiltakozó és az apákak visszahívását kívánó határozatokat hoztak. Néhány megyében a prefektusok tiltakoztak e határozatok ellen. De mindez muló tünet: Franciaország ma meg van szabadítva a köztársaság ellen nyíltan dolgozó klerikális hangyabolytól.

Természetes, hogy a titkos agitáció továbbra is megmarad. De a rendőrség s nem a kormány dolga ezt a lappangó agitációt elfojtani. Egészen soha sem fog ez sikerülni, de nyereség a kultúrának nézve már az is, ha ez a klerikális aknamunka redukálódik.

A kongregációs iskoláinak bezárásánál kifejtett ellenállásról még a következőkben jelentik: Tegnap Ploudaniel, St-Méen és Le Folgoethen csukták be a kongregációs iskolákat. Ploudanielben az ellenállás több mint félórát tartott, míg végre a rendőrségek behatoltak az iskola épületébe és ott fölolvasták a kormány rendeletét. *Tichon* szenátor az apákak főnöknőjét a templomba kísérte, ahová nagy néptömeg követte őket. Az iskola épületére azután rátették a pecsétet.

Rendkívül fenyegető volt a lakosság viselkedése Saint-Méenben, ahol az ellenállást *Gayrant* abbé képviselő vezette. A oszendörök élén az alprefektus és két oszendör-őrsbiztos ment. *Gayrant* abbé a képviselő szalagall karján a tisztviselők elé ment, üdvözölte őket és tiltakozott a rendeletek végrehajtása ellen. Körülbelül száz méternyre az iskolától az utat fölborított szekerekből álló erős barrikád sárta el. A parasztek *dottal felfegyverkezve* állottak a barrikádok mögött, ahol kódarabokat is készítettek elő a várható támadásra. Az alprefektus a barrikádhoz közelodott és beszélni akart a parasztekhoz. De ezek zajos *Éljenek a testvérek! Éljen a szabadság!* kiáltással fogadták, úgy hogy nem lehetett szavát megérteni. Félőrai várakozás után a oszendörök parancsnoka elhatározta, hogy megkezdik a támadást, miközben a falogások meg akarták kerülni a barrikádot. Erre nagy verekedés támadt. A parasztek követ és mindenféle más tárgyakat dobáltak a oszendörökre. Egy kö *Lomont* rendőrsbiztos a fején súlyosan megsebesítette. A lovasszendörök erre kirántott karddal támadtak, míg a parasztek botjakkal és követ védekeztek. Végre a oszendörök a nélkül,

előttem, mint a többi. Én ezt úgy átéreztem tebeled. A te véred vagyok, te mondatd.

(Kis szellő jár a gömbölyű akárok között. A legközelebbi állomásról jelzik a vonatot. A két rozsdás harangot idegesen ütögeti a kis kalapács: — Tim-tam — — tim-tam — — és ez a két hangocska, amely a vonat előtt utrák egyik állomásról a másikra, mozgólódat idéz el a vágányok közt.)

Az anyja: Mindjárt itt lesz a vonat. (Feláll).

A lány: Mama, ki volt az Odón?

Az anyja: Valaki. — Senki.

A lány: Kanyaró?

Az anyja (mosolyogva): Tudja isten. Annak kicsit hosszú volt. Hagyjuk ezt.

A lány: Tüdő...

Az anyja (suhajt): Hagyjuk.

A lány (csökönyösen): Nem, nem, nem hagyom, mama... énnekem most kell a vigasztalás... én nem tudom, mit csináljak, kihez forduljak... és ha tudnám, hogy te is... (a vállára hajítja a fejét).

Az anyja (melegen): Ha tudnál... mit?

A lány: Ha tudnám, hogy te is... hogy te miképpen jöttél rendbe ezzel a dologgal, nyugodtabb volnék, okosabb tudnék lenni... és megígérem, hogy én is elmondanám a lányomnak, ha kérdeznél tőlem.

Az anyja: Mit mondanál el?

A lány: Az ilyen Odónt. Az én Odóntómet. Mindeniknek van egy ilyen Odóne.

Az anyja: De senkise szokott róla beszélni. Még magamagában is azt mondja róla az ember: valaki.

A lány: Él még?

Az anyja (csöndesen): Él.

A lány: Van felesége?

Az anyja: Van.

A lány: És... és azóta láttad?

Az anyja: Nem, fiam. Vidéken laknak. Jó

hogy fegyverüket használták volna, ötven méternyi térséget megszállottak.

Gayrant abbé indítványára ekkor a *külső felek* *gygyverszűnetet tartottak*. A csendőrök hüvelybe dugták kardjukat és a parasztok is eldobták botjukat. Később azonban ismét kitért az utcai harc, amikor a csendőrök az iskolát igyekeztek hatalmukba keríteni. A parasztok mindentéle piszkot és frágylet öntöttek a csendőrökre, akik kivont karddal csináltak maguknak utat. Végre az alprefektus az iskola épületéhez ért, de a kapu be volt zárva és eltorlaszolva, úgy hogy az *iskolát valóságilag meg kellett ostromolni*. A falmentén árkot ástak, hogy így rést üthessenek az iskola falán. Sikerült is elég nagy rést ütöniük, amelyen át behatoltak az iskola udvarára, ahol igen sok asszony volt együtt. Az iskola ablakából a parasztok feleségei mindentéle piszkot öntöttek a csendőrökre. Az alprefektus, miután a kaput kinyitották, az első emeletre vonult ahol az apácák és főnöknőjük voltak összegyülekezve. Az alprefektus fölvolvasta a kormányrendeletét. A rendes tiltakozás után az asszonyok kivezetették az apácákat az iskola elé, ahol *Gayrant abbé* szenvedelmes beszédet mondott. Az alprefektus azután lepecsételte az iskola ajtaját, de a *pecsételt röglön ismét lezakították*. *Lomont* rendőrbiztoson kívül három csendőr, tíz paraszt és nyolc fiatal leány sebesült meg.

Le Folgoetban is nagyon heves volt a lakosság ellenállása. Ott is *rést kellett ütni az iskola falába*. A parasztok *bottal verték a katonákat és a csendőröket*. Egy csendőrbiztos erős ütést kapott az arcába. A főmeg nem tágított, míg a katonák *éles töltést nem tettek a puskába*. Végre ott is kivezetették az apácákat és lepecsételték a kaput.

A tegnapi folgoeti, st.-ménei és ploudanieli zavargások alkalmával megsebesült *tizenhét férfi*. köztük *két csendőr, két katona és egy rendőrbiztos*, továbbá *tíz leány*. Letartóztatottak tíz embert, de csak kettőt tartottak fogságban. Egy háztuladonos, egy újságíró és egy lelkész ellen izgatás miatt megindítják az eljárást.

Evreux, augusztus 19.

Ma délután a prefektura előtt tüntetések voltak a tanszabadság érdekében. Verekedésre került a dolog, amelyben a *prefektura egyik tanácsosát megsebesítették*. Három embert letartóztatottak. A tüntetők nevében küldöttség járt a prefekturán és petíciót adott át a prefektusnak a tanszabadság érdekében.

Bern, augusztus 19.

A szövetségután St. Gallen, Waadt és Wallis kantonokban 11 apácarendnek és szerzetnek a szövetségi alkotmány alapján megtiltotta a Svájcban való tartózkodást, három hónapi időt engedve nekik ügyeik rendezésére. A nevezett három kanton kormányát megbízták a kiutasító parancs végrehajtásával.

HIREK

Amit nem lehet látni...

Egy vidéki magyar feljön Budapestre Szent István-ünnepet látni. És a következőkben számol be arról, amit látott és nem látott:

— Leszálok a vasutról és körülnézek egy kicsit. Az első, amit megpillantok, egy nemzeti zászló. Tehát nem csalódtam. Csakugyan szeretett hazám szép fővárosában vagyok; csakugyan lesz részem abban a nagyszerű érzésben, amelyre egész esztendőben készülődtem már. Ezen ígérem nemzetem szívének dobogását ezen a nagy nemzeti ünnepen. Ime, fel van lobogóva a város, amint illik ezen a szent napon. Hirdeti a háromszínű lobogó a magyarok azent királyának ezeresztendő dicsőségét. Lám, már a vasuti állomáson kezdődik... Igen, hanem... A kicsiből jobban körülnézek, amint végigrohan velem a hosszú, széles utcán a vasutól a vendégfogadót és alig látok itt-ott egy árva lobogót. A kicsisom, aki menten észrevettem — vajjon miről találta ki a furfangos fickó? — hogy nem vagyok idevaló, roppant udvariasan magyarázta, hogy tegnap ő felségének születése-

napja volt, ezért lobogózták fel a középtületeket. Hm, csak azért? És csak a középtületeket? No, nem baj. Majd holnap. Nyilván ki-mélik ma még a zászlókat, hátha eső lesz az éjjel...

A nagy nap reggelén már nagyon jókor talpon vagyok, hogy jó helyet kaphassak fenn, a Várban, mert úgy hallottam az apámtól, aki egyszer itt járt még gyerekkoromban, megnézni a Szent Jobbot, hogy majd agyonnyomták az irtó nagy tolongásban. Itt sietek Budavárába. Mondhatom, gyönyörű látvány volt, amint a Lánchídról végigszaladt a szemem a két parton. Szép ez a mi fővárosunk. Zászlót ugyan most sem láttam sokat, csak minden tizedik-huszedik házon — mindéglyről megtudtam, hogy vagy iskola, vagy hivatal — és bizony bántott is, a dolog egy kicsit. De az eszem jobbadán ott járt a Várban, Mátyás király templomának környékén, ahol látni fogom István király jobbját és látni fogom hazám nagyjait, meg a nemzet tizezeit, amint hódolva körülrajongják a mi ezeréves szentséges csodáinkat. Ott voltam végre. Örültem, hogy jókor jöhöttem, mert nem volt a téren még egy árva lélek sem. Feltűnt aztán, hogy lassan gyülekeznek az emberek később is. Persze, a nagyvárosi ember későn kel. Az ám, csak hogy szétnézve, látom, hogy nem igen van itt nagyvárosi ember. Már van egy kis gyakorlottságom tegnap óta. Ezek itt körülöttek mind úgy megbámulják a nagyházakat, mint én; mind végigmérik a templomot alulról a keresztje csúcsáig, meg onnan megint lefelé, aztán kérdezősködnek a rendőrök-nél, akárcsak én. Zónás atyafiak bizony ezek is. De hogy igazat mondjak, láttam egynéhány szép, cifra diszruhás urat is felhajtani; egyiket-másikat ismerem a képes újságból. Hivatalos személyek, úgy látszik. Van pap is bőven. De össze-vissza sem vagyunk nagyon sokan...

Megindul a menet, hozzák a Szent Jobbot, a szívem erősen dobog, szinte félek, hogy meghallják. Tele vagyok áhitattal, könnybe lábad a szemem, imádságra nyílik az ajkam. Hála Neked, Magyarok Istene, hogy ezt megérnem adtat...

Csak furesálom azért mégis, hogy olyan kicsi a tolongás. Nem látom a népet, nem érzem magam körül a tizezrek büszke rajongását. Se rajongás, se csodület... Pedig az apám nem hazudott...

Kissé busan, kissé csalódottan ballagok lefelé. Hova menjek, mit keressek vajjon ebben, a nagy kietlen városban, ahol kezdem magamat idegennek érezni? Nem, hiába, nem jöttem azért, hiszen láttam, amit láttam. De ez mégsem az igazi. Nem az, amit vártam, nem az, aminek lennie kellene. Parádé, az van, hivatalos, csendes és inkább cifra, mint megható. Ám engem meghatott a Szent Jobb látása. Igaz ni, parádé. Ha jól tudom, parádés napokon a katonaság is parádés kivonulást szokott tartani. Eppen tegnap olvastam, hogy diszszemle volt a Vérmezőn. Nézzük meg legalább ezt. Valami az is, ha meglátom a Vérmezőt, ahol nagy vértanuink haltak egykor dicső halált a szabadságért.

De minek nyujtsam, minek szaporítsam a szót? Csalódtam ott is. Nem láttam én egy fia-katonát sem, se közsöt — ami végre nem osoda — se honvédek. Aztán jött a többi családós sorra. Kerestem a nemzeti ünnepet, nem találtam sehol. Csak éppen a boltok voltak becsukva, mert így rendeli a törvény. Be voltak csukva a színházak is, holott azelőtt — úgy hallottam az apámtól — diszelgadás volt a Nemzeti Színházban, amint hogy dunkálna is ezen a nagy napon. Csak a bódé-színházban komédiáztak, ott voltam az

egyikben. De le is vetette a magyar ábrázatát a magyar nemzeti színjátszás!

De nem panaszkodom tovább. Még ki-nevetnek érette. Csak fáj a szívem, ha elgondolom, hogy milyen szomorú *muzsáj-ünnep* lett ebből a mi dicső, nagy nemzeti ünnepünk-ből! Sietek haza, az én becsületem, jó kis falumba. És — *dehogy fogom elmondani a fiainak, hogy mit láttam Budapestén Szent István-ünnepén...*

Igy fog beszámolni a derék vidéki magyar arról, amit ma idefönn keres s amit holnap nem fog megtalálni...

Budapest, augusztus 19.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Augusztus 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma esütörtökön déli-előtt jelenik meg.

— Személyi hírek. Gróf *Széchenyi Gyula* a király személye körülí minisztert ma délután 11 órakerülön kihallgatáson fogadta ő felsége. — *Samassa József* egri érsek Bécsbe érkezett. — *Báró Fejérváry Géza* honvédelmi miniszter ma befűzte gasteini fürdőzését és Iohibe utazott. — *Khuen-Héderváry* horvát bán ma Zágrábból Bécsbe érkezett. — *Márkus József* főpolgármester, főrendiházi tag szabadságidejéről Budapestre visszaérkezett s átvette hivatalának vezetését.

— A házelnök Budapestén. Gróf *Apponyi Albert*, a képviselőház elnöke ma *Tallán Béla* alelnökkel és *Andor Gyula* elnöki tanácsossal megtekintette az új országház képviselőházi helyiségeit. A könyvtárt már teljes rendben állta. Megtekintette az üléstermet és az irodai helyiségeket és különböző intézkedéseket tett. Mindenütt oly serényen folyik a munka, hogy a végleges átköltözködés már szeptember közepéig megtörténhetik. A képviselőház elnöke holnap részt vesz a Szent-István-napi körmenetben, ahonnan a régi képviselőházba megy és ott elintézi a folyó ügyeket. Még holnap este, legközelebb esütörtökön, visszautazik Eberhardon nyaraló családjához.

— Királyunk a spanyol anyakirálynénál. Bécsből jelenti tudósítónk, hogy ő felsége ma reggel megérkezett Ischlből *Mária Krisztina* spanyol anyakirályné látogatására. Ő felsége déli-előtt 11 óraker marsall-uniformisban *Frigyes* főherceg palotájá elé hajtatott, ahol a főherceg fogadta ő felségét, aki a spanyol anyakirályné lakosztályába ment és félórát tartózkodott rég nem látott rokonánál. Aztán ő felsége visszahajtatott a Hofburgba. *Mária Krisztina* királyné a déli-előtt folyamán látogatást tett a spanyol nagykövetnél; este visszatért Badenbe, holnapután pedig Gmundenbe megy, hogy a hannoveri királynét meglátogassa. Gmundenből *Mária Krisztina* királyné visszatér Spanyolországba.

— *Kossuth Ferenc* egészségi állapota. *Kossuth Ferencnek*, a függetlenségi párt elnökének egészségi állapota, mint *Velencéből* táviratozók, annyira javult, hogy vasárnap, vagy hétfőn reggel már Budapestre érkezik, hogy a maga és *Ücsese* nevében édesatyjuk nevenapján, augusztus 25-én koszort helyezzen a sírjára.

— A székesztendő Múzeum. A Nemzeti Múzeum jubileumára vonatkozó lapköziemények helyreigazítására a Nemzeti Múzeum igazgatósága az alábbiak közlésére kért fel bennünket:

A Magyar Nemzeti Múzeum alapításának százéves fordulójára vonatkozólag újabbán téves hírlapi közlemények jelentek meg. E közleményekre szükségesnek tartom megjegyezni, hogy a százéves forduló, melynek megünneplésére az intézet már évek óta készül, *folgyó év november hó 25-ikére esik*.

Dr. *Krenner József* osztályigazgató, a Magyar Nemzeti Múzeum igazgatójának helyettese.

— *Báró Nikolett Fedor* nagybeteg. *Báró Nikolett Fedor* súlyos betegnek felszik egy gmundeni szanatóriumban. A népszerű úr még a tavasszal erős influenzát állott ki, amelynek utóajaként most agyhártyagyulladás jelentkezett. Az öreg báró állapota az utóbbi napokban válságosra fordult. A nagybeteg íránt egy a délvideki társadalomban, mint a főrangú világ köreiben ószinte részvét nyilvánul.

FÉNYKÉPÉSZETI MŰKEDVELŐKNEK

Kitűnő fényképészeti szalon- és utazó apparátusok új, felülmulhatlan pillanat kézi-apparátusok

MOLL A. császári és királyi udvari szállítónál, **BÉCS**, Tuchlauben 9. sz.

Kívánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletág alapítottott 1854-ben.

— **Vilmos császár a magas Tátrában.** Zakopane tátrai fürdőhelyről azt írják egy krakói újságnak, hogy Vilmos császár legközelebb a Javorinára érkezik, hogy kőszáli zergékre vadászson. Európában az appenini hegységen kívül csak a magas Tátrában vannak kőszáli zergék. A vadászterület *Hohenlohe* Keresztély hercegé, nekinek a német császár ismételtlen megígérte, hogy elmegy birtokára vadászni.

— **Szent István-napja.** Az első magyar apostoli király emlékünnepe holnap. Szent István-napján reggel hét órakor kezdődik a budai királyi vártemplomban, ahol már félhétkor összegyűlnek a papok és a nagy körmenetben résztvevő testületek és notabíliások. A papság élén *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás jelenik meg, aki a királyi vártemplomnak azt az új, rokokó virágokkal bímelt, ezüstbrokát nagy ornátusát fogja viselni, mely a király megrendeléséből az Oberbauer-éle műintézetben készült. A Szent Jobb óra pedig azt a Bellini-kép után készült nagy ornátust űri magára, melyet még *Mária Terézia* királynő ajándékozott a budai várpalotának. Az egész asszisztencia hasonló stilszerű egyházi ruhákat fog viselni. A vártemplomból pont félkor indul el a körmenet, melyben résztvesznek a fővárosi plébániák, külföldi tudományos társulatok, ifjúsági és társadalmi egyesületek, a hatóságok a katonaság. A körmenetet *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás vezeti s az egész utvonalon mentén a katonaság áll díszőrséget. A katonai zenekar régi, Szent Istvánról szóló egyházi énekeket fog játszani. Nyolc órakor ér a menet a budavári koronázó Mátyás-templomba, ahol dr. *Nemes Antal* apát-plébános rendezi az istentisztelet, mely ünnepi szentbeszéddel kezdődik és a hercegprímás ünnepi miséjével zárul be. Míse után a körmenet visszatér a vártemplomba, ahol az ünnepi Te Deum után a Szent Jobb a hívek tiszteletére egész napon át kitéve marad.

A főváros utcái már napok óta más képet mutatnak, mint egyébkor. Lépten-nyomon találkozunk a derék tulusiakkal, akik feljötték áldozni a szent király emlékének. A hivatalos statisztika szárazon konstatálja, hogy 17-én a déli vasuton 3852, a magyar államvasutat nyugoti pályaudvarán 21.261, a keletin 26.455, 18-án a déli vasuton 3084, a keleti pályaudvaron 19.613 és a nyugotin 22.892 idegen érkezett a fővárosba. A hajókönv érkezők száma még kicsiny. Tehát két nap alatt a vasutakon 97.157 személy érkezett, míg az elutazottak száma alig 40 ezer volt.

— **Az egyetem a miniszterelnöknél.** A király születésnapja évfordulójának alkalmából a tudományegyetem tanácsa, dr. *Vécsey Tamás*, udvari tanácsos, rektor vezetésével. régi hagyományos szokás szerint, tegnap megjelent *Széll Kálmán* miniszterelnöknél és arra kérte, hogy ő felségének az egyetem legméltóbb hódolatát, ragaszkodását és jókívánásait fejezze ki. A miniszterelnök szívesen fogadta a tanácsot és hosszasan elbeszélgetett a tanárokkal.

— **A Kossuth-ünnep.** A Kossuth Lajos születésének századik évfordulója ünneplésére alakult magyar női bizottság ma délután 5 órakor Lakatos Miklós elnöklele alatt ülést tartott a Sas-körben melyen megbeszéltek azokat a módokat, hogyan vegyék ki részüket a magyar nők Kossuth Lajos emlékének ünnepléséből. — A Kisparosok Országos Szövetsége szintén méltón akarja magát képviselni az ünnepségen. A szövetség most lelkeshangú felhívást bocsátott ki, amelyben felhívja a kisparosokat, hogy annak a Kossuth Lajosnak ünneplésére, aki megteremtette a Ipari Védegyeletet s aki oly sokat tett a nemzeti ipar védelméért, jelenjenek meg szeptember 19-ikén minél nagyobb számban.

Sopronban a városi képviselők értekezlete dr. *Tópler Kálmán* polgármester elnöklele alatt elhatározta, hogy Kossuth születésének századik évfordulóját díszkönyvvel fogják megülni, azonkívül a város képviselneki fogja magát a budapesti mauzóleum alapkövetelésén, az egyleteket és társulatokat lelkeri emlékünnepek rendezésére és a polgárokat házaik fellobogozására. E határozatot a polgármester kezdeményezésére egyhangulag hozták.

— **Kittintetés.** A király dr. *kristonnyi Deák Osváth* királyi tanácsos, nagyszabású pénzügyigazgatónak saját kérelmére történt végleges nyugalmába helyezése alkalmából, sok évi hiús buzgó szolgálata elismerésül, a III. osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— **Ünnepély a szüneti gyermek-telepen.** Ercsiben a szüneti gyermek-telep arólakói vidéken töltik az idejüket. *Hirschler Mariska* főnöknőjük vezetésével színelőadásokat tartanak, amelyeknek rendesen nagy közönsége van. Vasárnap is pompásan sikerült ünnepélyük volt, amelyen a nyaraló gyermekek elénekelték a Himnuszt, elszavalták a Főthi dalt, a Szamócás kis leányt és előadták a *Tavaszi tündér* című egyfelvonásos vígjátékot. Az előadást az Ercsiben nyaraló előkelő közönség nézte végig és nem győzte tapsolni a kedvesen játszó apróságokat. Kijutott az ovációból *Hirschler Mariskának* is aki ilyen ötleletesen szórakoztatja a kicsinyeket.

— **A perzsa sah Angliában.** Londonból táviratozza tudósítónk: A perzsa sah vonakodva lépett a gőzhajó fedélzetére, hogy Dowerből Londonba utazzék; az átkelés sima volt. A londoni Viktória-állomás gazdagon feldíszítve várta tegnap délelőtt a perzsa uralkodót; a pályaudvaron nagyszámú díszőrség volt felállítva. A walesi herceg és a tábornoki kar felvonulása a pompás fogatokon gyönyörű látvány volt. A walesi herceg a pályaudvaron Robertis lorddal társaloga töltötte az időt, míg őt percel elégy előtt berobogott a perzsa sah vonata. A zenekar a sah megérkezésekor a perzsa himnuszt játszotta. A bemutatkozás után a sah a walesi herceg oldalán hajtatott szállítására. A perzsa sah londoni tartózkodásának programja szerint ma a walesi herceg társaságában a Variété-színház előadását fogja végighalgtatni, holnap az angol királynál lunch lesz, csütörtökön a perzsa követ ad villásreggelit, pénteken a tüzérségi gyakorlatokat nézi meg a sah, este a kristály-palotában nagy tűzijátékot rendeznek, szombaton a Windsor-parkban vadászat lesz. A sahnak állandóan a fiatal *connaughti* herceg a kísérete. A walesi herceg tegnap a király nevében a sah tiszteletére a Buckingham-palotában ebédet adott, amelyre Balfour miniszterelnök és Roberts és Kitchenert tábornokok is hivatalosak voltak.

— **A parlament Gül Babája.** Ma reggel szomorú újságban számoltunk be arról, hogy meghalt Lupa Péter. Az a bizonyos Lupa Péter, aki egyenesen Pomázról hajtat be a képviselőház elé s egy kosár gyönyörű rózsát hoz a képviselőtársainak meg az újságíróknak, míg tart a rózsaszézon. Az ő érdeme az, hogy a Ház még viharos időkben is derűs, kedves. Tudja Isten, még az ellenzéki pattogás is más, ha a képviselő ur gomblyukában leheltészerűen finom árnyalatokat játszó rózsát virít. Az újsághírek nyomán kitűzték a képviselőházra a fekete lobogót — de hamarosan be is vonták, mert telegrammban cáfolat érkezett Csávossy Béla ház-nagyhoz — Lupa Pétertől. És ha nem is egészeség még, de hamarosan az lesz. Mi egy estilapból vetjük át a halálhírt s most már nyilvánvaló, hogy valaki durva viccet csinált a hazugsággal. A demantáló telegram így hangzik:

Kedves Béla barátom! Eppen most olvastam nagy bámulattal a hirlapokban már hatodszer, hogy meghaltam, pedig eszem ágában sincs, hogy ezt ellenségeim kedvéért megcsélekedjem. E hír éppen egy halmaz pompás rózsák között talált, ahogy annak a szebbiből mennyasszonyom részére egy csokort kötöttem. Kérek, légy szíves ezt irodádba, mely ugys a képviselőház tudakozódó-intézte. barátainknak tudomására juttatni. Igaz híved, Lupa Péter.

Ebből a telegramból még azt is megtudjuk, hogy az időnek előtte elparantált képviselő — véglegy. Örmre készül tehát és nem gyászol. Különbön a mai nekrológokat gyönyörűséggel olvashatta el az öregur. Az a fődolog, hogy minden alapot nélkülöztek, amint ezt a könyomatos mondaná. De jóleső tudat lehet az, hogy olyan nagy szeretettel bucsuznak el az embertől, mint ahogy ma elbucuztatta Lupa Pétert az egész sajtó. Láthatta, hogy nem hiába hordta be Pestre Pomázról a sok gyönyörű rózsát.

— **Az egri tüzoltó-kongresszus.** Az egri országos tüzoltó-kongresszus, mely tegnap ért véget, az ország tüzrendészetének fejlesztésére nevezetes határozatokat hozott.

A legfontosabb ezek közt a nagygyűlés abbeli határozata, mely kimondja, hogy hazánkban a tüzrendészet ügyének törvény által való rendezésére elodszáhatatlanul sürgős szükség van. A másik fontos határozat az, hogy a tűzkarbiztosító társaságok törvény által köteleztesseknk arra, hogy tiszta jóvedelmük három százalékát az országos tüzrendészeti alapa befizessék. A harmadik fontos határozat a tüzoltó-versenyek rendszeresítése.

— **A román zsidók sorsa.** Bukarestből táviratozk nekünk: *Károly* király két kiváló állású és előkelő zsidó férfit külön kihalgatáson fogadott. Az egyik *Mendel* Maró galaci nagy exportőr, aki esetele a király előtt a román zsidók sanyaru sorsát. A király arra kérte Mendelt, hasson oda hitorsosai körében, hogy ne vándoroljanak ki Romániából. Ugyanaznap megjelent *Károly* király előtt *Gaster* londoni főrabbi is, akit 15 év előtt kiutasítottak hazájából, Romániából. *Gaster* a saját tapasztalásai alapján kifejtette, hogy a mai viszonyok között a román zsidóság kénytelen kivándorolni. A helyzeten csak az segítene, ha a kivándorlási törvényt eltörölnék és megengednék a román zsidóknak a szervezkedést.

A király elismerte, hogy e két feltétel jogos és bucsuztató így szól a főrabbihoz:

— *Remélem hogy ha 2-3 év múlva ellátogat Romániába, egészen új helyzetet fog látni.*

— **Helyreigazítás.** A Lukács Bélané temetésének tegnapi tudósításából véletlenségből kimaradt *Vértessy Kálmán* miniszteri tanácsos neve. *Vértessy* a temetésről *Láng* Lajos kíséretében távozott.

— **A tihanyi visszhang veszedelme.** Még megvan a híres-nevezetes tihanyi visszhang, de ha gyors intézkedés nem történik, akkor elvesztjük. És akkor a Balaton vidékének egyre fogyatkozó regényes nevezetességei közül kivész egyik leghíresebb, az amelyről az alig irni-olvasni tudó apróska diákembertől kezdve minden jó magyar tud s a mikor szorét teheti, elmeigy, hogy csudálja. A tihanyi visszhang ugyanis nem kicsiség, tizenöt szótogat mond vissza egészen tisztán, főként ha a templomnak visszaverő oldalától öt-százöt méternyi távolságra áll fel alkalmasan a kiálló ember. Hát ezt az érdekességünket kellene elveszteni, amelynek a híre messze külföldre is eljutott és idegen turisták sem mulasztják el a kipróbálását, ha országunkba jönnek. Vagy két év óta jár rossz idő a tihanyi visszhangra, akkor irták meg ugyanis legelőször azt a rossz hírt, hogy a visszhangnak vége. Hát ilyen rémes nem volt a valóság. De azért annyi mégis történt, hogy a visszhang irányába jobbra vigyázatlanul egy villát építettek, amely jelentékenyen befolyásolta a visszhang szépségét. Az a panaszos levél, amely a veszedelemre a figyelmünket felhívja, nagyon találóan úgy jellemzi ezt a romlást, hogy egy fattyúvisszhang támadt, amely olyasféleképpen zavarja a fővisszhangot, mint egy üres fecsegő a szellemes társalgót. Ez a panaszos levél különben odairányul, hogy a közfigyelmet felhívja a tihanyi csuda esetleges végső pusztulására. Mert olyasféle tünetek mutatkoznak, mintha elhanyagolnánk ezt a kincsünket. A templom fala sima volt s akkor pompásan működött a visszhang. Bevakolták a templom falát, még pedig előzetes megfontolás nélkül durva vakolattal és ezzel a visszhang minősége gyöngült. Kellő elővigyázat nélkül fásítások történek éppen a visszhang irányában. És könnyen megesis, hogy új villákat építenek éppen a visszhang útjába és akkor újabb főkvisszhangocskák kotnyeleskedhetnek bele az öregnek a szavába. Meg kellene akadályozni minden áron valami közszéki szabályrendelettel mindezt az építkezést és fásítást. Azonkívül az a villa, amely az első nagyobb zavart okozta, most eladó, az értéke huszszorosa korona. Ezt a villát, írja a panaszokló, le kell rombolni, ezt kívánja a Balaton vidékének, az egész országnak érdeke. Forduljanak az állambhoz, a három balatonparti megyéhez, a balatoni fürdőkhöz, a Szent Benedek-rendhez, hogy a villa lerombolásának a költségeit adják össze, vagy indítsanak gyűjtést, tegyenek ki Tihanyban perselyt, minden turista szívesen áldozna néhány fillért. Az is helyes megjegyzés, hogy a Campanile és a Bae-decker sok nevezetessége jobban érdekli a magyart, mint az ő saját történelmi emlékei-ményei, s hogy a roskadozó Szigliget, Csobáné, Tátika várának pusztulását nem siratjuk úgy meg, mint a velencei harangtorony vesztét. Pedig ezekhez a várromokhoz, valamint a tihanyi visszhanghoz kedves és becses hagyományaink tapadnak, amelyek nagy öröknk, költöknk, egy Vörösmartyu Mihály, Csokonai Vitéz Mihály, a Kisfaludyak szép gondolataiban és érzéseiben nyertek erőt. Igaza van minden tekintetben ennek a felhívó szövegnek s jó lesz biztosítani azt a szép természeti csudánkat, mert ha el talána némúlni, ebben az esetben semmi örömnk nem volna, hogy a szavunkra nem felelnek vissza s hogy a miénk marad az utolsó szó, amit olyan nagyon kedvelünk.

— **Bucsu a királyi vártemplomban.** A budai királyi vártemplom főszentelének évfordulója alkalmából ma volt az évente szokásos bucsu a Szent István-vártemplomban. Az ünnepi misére nagyszámú közönség gyűlt egybe, közte a főudvarnyai hivatal és a várkapitányság tisztikara, élén szegedi *Maszk* Aladár udvari titkárral és *Gallé* várkapitánnyal. A nagymisét *Kanter* Károly apátplébános celebrálta *Demény* Dezső várkaplán, *Bozoky* és *Fischer* lelkészek segédletével. Istentisztelet alatt a templomi ének-zenekar *Kling* Aladár karnagy vezénnyelével *Gonod* nagymiséjét adta elő. A magánzólamokat *Juhász* Ferenc és *Ney* Bernát operaházi tagok énekelték.

Zászlószentelés is volt ma a királyi vártemplomban. A király a templomnak három remekművi díszasztalt adományozott.

Az első *Szent Boldogasszony*, a másik *Szent István* és a harmadik *Nagy László* zászlaja. Mind a hármat *Roskovits* Ignác festőművész tervezte. Nemzetiszünetéhez selyemből készült mind a három és mindegyiknek rajta van a zászló szentjének stilszerű alakja. A „Jó pástor”-ról elnevezett zárdá tagjai hímézték a zászlókat, melyeket dr. *Kohl* Medárd püspök ma szentelt föl a vártemplomban ünnepi istentisztelet és beszéd kíséretében. Az új zászlókat holnap használják először a szentistvánnap körmenet alkalmával.

— **Czirkveniczai hódoló-ünnep.** Fényesen ünnepeletmeg Czirkveniczán dr. *Ebers* Therapia gyógyintézetének közönsége a király születésnapját. A gyógyfürdő előkelő közönsége teljes számban vett részt a szép ünnepen.

— **Egy kis gyermek halála.** Az Aggteleki-utca 17. számú ház harmadik emeletéről ma délután egy *Horvát* Olga nevű négyéveses kis leány lezuhant a földszintre és nyomban meghalt.

— **Prochazka ur paterfillerei.** Prochazka ur, az osztrák képviselőház tagja, akit mellesleg úgy is nevezhetnénk, hogy: az önzetlen — a tavasszal beszédét mondott a parlamentjében a napidijasokról. Mi egyebet mondhatott volna, mint hogy a szegény diurnisták helyzete tarthatatlan, az államnak végre is át kell látni, hogy ezek a derék munkások nem áldozhatják föl magukat pár garasért az állam céljainak. Segíteni kell rajtuk minél hamarabb. Rendezni kell a helyzetüket, ami azt jelenti, hogy föl kell emelni a diurnumot és a diurnistákat is be kell venni a hivatalnokok kategóriájába. E nélkül nincs nyugdíjajogosságuk. A díjnokok természetesen nagyon hálásak a szép beszédért és a Segédhivatalnokok Birodalmi Egyesülete körlevélét intézett tagjaihoz, amiben felhívja őket arra, hogy fizetésükből mondjanak le néhány fillérről a derék patronus javára. Hogy lássa a képviselő ur, hogy a diurnisták gavallérok. Az összegyűlt summát szeptemberben egy diszlakomán fogják átnyújtani a derék férfunak. A derék férfú tudnillik tud a mozgalomról, de ez ideig még nem tartotta szükségesnek kijelenteni azt, hogy nem fogad el diurnista-fillért a parlamenti szolgálatért. Amiért Ausztria elég szépen megfizeti különben is a képviselő urat.

— **Frigyes oszárné szobra.** Egy berlini távirat jelenti, hogy *Homburg vor der Höhe* ma kegyeletos ünnepség színhelye volt. Ma délelőtt leplezték le ott Frigyes oszárné szobrát. Jelen volt a császár és a császárné, a trónörökös, a császár négy nővére férjével, Cambridge herceg, az osztrák-magyar, angol és amerikai nagykövét, a polgári és katonai hatóságok és azoknak az ezredeknak a küldötségei, amelyeknek tulajdonosa a oszárné volt. A szoborbizottság elnökének, Rüdiger városi képviselő-testületi elnöknek ünnepi beszéde után lebulott a lepel a szoborról, miáltal a kivonult osztrák tiszteltek. Vilmos császár koszorút tett az emlékszóborra, azután felolvasott egy jellemrajzot Frigyes oszárnéról, amely az elhunyt oszárné mint a művészet, a tudományos kutatás, a női műveltség és keresetképeség fejlesztésének céltudatos előmozdítóját és mint szerető hitvest méltatja. Harminéves házassága alatt férje oldalán nagy tevékenységet fejtett ki a házban és a családban, társadalmi tekintetben és művészeti, művelő és jótékony intézetek alapításával. Súlyos csapások érték, de erős lelke a legkeményebb megpróbáltatásban is győzött. Férje halála után visszavonult a nyilvános szerepléstől, de tevékenységét tovább is közhatalu céloknak szentelte. A oszárné felolvasása után karének következett, amelynek befejeztével a főpolgármester a oszárné életét. Azután a jelenvolt fejedelmi személyek és a küldötségek tették le a koszorúkat a szoborra. Margit olasz királyné is küldött koszorút a szoborra.

— **Rektorválasztás a tudomány-egyetemen.** A budapesti tudomány-egyetem rektora dr. Vécsey Tamás ndvari tanácsos határozta TÁtraiúredről, a rektorválasztásokat szeptember hó 1-jére összehívta rektorválasztásra.

— **Martiniqueiek Debreczenben.** Debreczenben három nap óta Dél-Amerika Ecuador államából két franciánus szerzetes idők, páter *Gaudentius* és *Leonardus* atya. Tavaly még buzgó teljesítették lelkipásztori hivatásukat. Gaudentius atya Ecuador egyik városának, Leonardus pedig Martinique szigetén, Fort de France római katolikus egyházközségnek volt pápa. Leonardus atya világtápasztalatokat óhajtott szerzeni s ezért eltávozott Martinique szigetről. Ellátóvása után két nappal történt a Mont-Peléennek rettenetes kitörése s az az óriási katasztrófa, mely az egész világ részvétét felkellette. Leonardushoz Ecuadorban csatlakozott Gaudentius kollegája s Valparaisóból elindulva ketten átjöhettek az ó-világba. A ferencesrendi barátokat mindenütt szívesen látták s hosszasan időztek Spanyolországban és Portugáliában. Franciaországba akkor értek, mintegy másfél évvel ezelőtt, mikor a kongregációk ellen a haro megindult. A két atya a múlt héten érkezett Magyarországra, tegnapelőtt pedig Debreczenbe. A két szerzetes meglátogatta a piaristák debreczeni rendházát, ahol igen szívesen fogadták őket. Tegnap délután a város nevezetességeit s a Nagyerdőt tekintették meg s ma elutaztak Debreczenből.

— **Apácaavatás Budán.** Lélekemelő ünnepség folyt le ma délelőtt az Erzsébet-apáok budai templomában, ahol a bibornok hercegprímás megbízásából dr. Kóli Medárd püspök két apácaövendőkre a fátolyt adta, három apáca pedig ünnepélyes fogadalmat tett a püspök kezébe. A szertartáson, mely az ünnepi nagymise után kezdődött, az apáca szülőin és rokonain kívül igen nagyszámú, előkelő közönség volt jelen. A püspök a zárda új lakóhoz gyönyörű beszédet intézett, amely könnyekig megindította a hallgatóságot. Az avatásnál tanuként szerepelt: *Pachler* Amerika, az erzsébeti főnöknője, *Kriszán* Mihály pápai kamarás, semináriumi kormányzó, *König* Gusztáv plébános, *Klinda* Teofil kanonok, *Berger* Márk prímási levéltáros, *Sós* István karmelita-önök, *Brucha* Sebestyén kapucinus-házifőnök és sok segédkező pap.

— **Tanítók nagygyűlése.** A magyarországi tanítók országos bizottsága ma délelőtt tartotta rendkívül népes közgyűlést az Akadémia kis üléstermében. *Somlyay* József elnök megnyitván a közgyűlést, szívélyes szavakkal üdvözölte az egybegyűlteket, kiknek nevében az elnökség távirati üdvözlötlet küldött *Wlassics* Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszternek és *Péterffy* Sándor kir. tanácsosnak.

Hajós Mihály titkár terjesztette elő ezután évi jelentését. Visszapillant az elmúlt 12 esztendőre, mely a bizottság folytonos erősbödését mutatja. Eddig 108 egyesület tagja a bizottságnak s szomorúan konstataja, hogy a hazánkban levő 112 római- és görög katolikus egyesületből csak nyolcan csatlakoztak hozzájuk. Midőn megemlékezett még *Lakits* Vendel és *Péterffy* Sándor, a tanítószög eddigi lelkes vezetőinek visszavonulásáról, bejelenté, hogy az elmúlt évben több, a tanítószög érdekeit előző dolgban keresték meg kérvényekkel a minisztert, aki a kérelmeket nem is hagyta figyelmen kívül. A miniszteri intézkedések közül kiemeli: az ifjúsági egyesületek szervezése tárgyában és az egyesületek gyűléseire és munkarendjére kiadott rendeleteket. Az új népközlési tanterv 1903. szeptember havában lép életbe. Az igazgató-tanács az elmúlt évben 5 ülést tartott. Végül az elhunyt tagokról emlékeztek meg a jelentés, melyet a közgyűlés egész terjedelmében tudomásul vett. — A pénzürosi jelentés tudomásulvétele után a tanácskozáskora lért át a közgyűlés. A tanácskozáskor tárgyat első sorban a szakszerű tanítóképzés és a képesítés kérdése képezte.

Mohar József (Győr) előadó javasolja, hogy a tanítóképzés és képesítés ügye mielőbb külön törvényre rendeztesse. A tanítóképzés mai rendszere fenntartandó ugyan, de a képzők pedagógiai szakiskolái jellege a jelenleginél jobban és teljesen kidomborítandó. Tanító-(nő)-képzők állítása és fenntartása az állam kötelessége. A tanító-(nő)-képzők négy éviolyami szakiskolák. A tanító-(nő)-képzők I. osztályába való felvétel a közép-, illetőleg polgáriszkolák IV. osztályának sikeres elvégzéséhez és a 14. életév betöltéséhez legyen köve. A képzők tanterve úgy készítened, hogy minden tantárgy a szakképzés szolgálatában álljon. Minden képzővel szerves kapcsolatban egy teljes (6 osztályú) gyakorlati népközlési szerveződés. Tanító-(nő)-képzőintézetek tanárára csak ezen iskolára képesített tanár nevezhető ki. A tanító-(nő)-képzés egységének és szakszerűségének tökéletesebb biztosítása céljából az összes hazai tanító-(nő)-képzők telet a felügyeletet a közoktatásügyi miniszter kerületi felügyelőik által gyakorolja. A tanító-(nő)-képzőintézetek négyéves tantolyamának elvégzése után a tanítógölkök tanítói értekezési vizsgálóra bocsáttatnak. *Schön* József határozati javaslata után hosszabb vita följött, melyen számosan vettek részt. Meggyetvén a szavazás, a közgyűlés 56 szóval az előadó javaslatát fogadta el.

Szünet után áttértek a tanítói fizetések szabályozásának tárgyalására. *Gábel* Jakab (Nagyvárad) előadó javasolja, hogy keresse meg az országos bizottság a vallás- és közoktatásügyi minisztert, hogy a tanítói fizetés minimuma 1200 koronában állapítsák meg. Tizezernél több lakossal bíró községekben működő tanító fizetésének minimuma 1400 koroná legyen. Lakkör fejtében minden tanítót az állami tisztviselők XI. rangfokozata számára megállapított lakkörösszeg, vagy ennek megfelelő természetben lakás illeti meg. Ha az iskolát fenntartó község vagy felekezet a tanító fizetését a lenti összegre jelemelni nem képes, a kiegészítést az állami pénztár terhére eszközölje a miniszter. Az állam által kiegészített fizetésű tanítói állás betöltését illetőleg az iskolafenntartó a választás jogával bírjon, a megerősítést a miniszter eszközölje. Segédtanítói fizetésének minimuma évi 800 korona legyen. Három évi szolgálat után minden segédtanító rendes tanítóra léptetendő elő. A tanítók ötödéves korpótlékára vonatkozó intézkedés oda módosítandó, hogy az 50 torintos korpótlék két ízben jár ki. *Józsa* Dániel (Ujpest) az előadó javaslatát azzal kéri kiegészíteni, hogy a tanító fizetése csakis kétségbe lehet. *Dobó* Sándor (Böszörmény) javasolja, hogy a tanítói fizetés minimuma 1850 koronában, a segédtanítói fizetés pedig 1500 koronában állapítsák meg. *Sárkány* Gábor (Munkács) ellene van a fizetés-minimum meghatározásának. A tanítók annyi fizetést kapjanak, mennyit a hasonló előtanulmányi állami tisztviselők. *Dorogi* Ignác (Nagy-Bánya) felszólalása után *Orsovitsky* Gyula (Nyiregyháza) a korpótlék felemelését javasolja.

Többek hozzájárulása után a közgyűlés, *Józsa* Dániel indítványával bővítve, elöadta az előadó javaslatát. A közgyűlést holnap folytatják.

— **Egyetemi ifjak internátusa.** A katolikus főiskolai internátus-egyesület internátust nyit, melyben egyetemi ifjak jutányos áron kaphnak teljes ellátást s a mellett tanulmányi és erkölcsi óhálodalúskúra is gondot fordítanak. Programot az intézet igazgatója, dr. Glattfelder Gyula központi papnevelői tanulmányi felügyelő (IV. Központi papnevelő) küld.

— **Schwab betegsége.** Egy newyorki telegram jelenti, hogy az amerikai acéltruszt elnöke, *Schwab*, súlyos beteg. Annnyira oda van, hogy vissza kell vonulnia a trust igazgatóságától is. Azt hiszik, hogy szívbaja van. A családja állandóan körülötte van. Visszavonulása valószínűleg nagyjelentőségű változásokat jelent a trust szervezetében.

— **A mezőgazdasági múzeum** Szent István napján reggel 8 órált estli 6 óráig lesz nyitva. A fővárosban időző vidéki tanítóknak és gazdáknak melegen ajánljuk, hogy ezt a szép és mindenben tanulságos múzeumot, melyben sok értekes és kiváló becsü gazdasági tárgy látható, ne mulasszák el meglátogatni. A múzeum a VII. kerületben, Kerepest-ut 72. szám alatt van, látogatása ingyenes.

— **Nem engedték el a bálba: meghalt.** Szegeden, az alsóvárosban vasárnap estére találkozott adott egy legénynek egy szép leány, Csamangó Julis. A szerelmesek dolgába azonban beleszóltak a leány szülői s nem engedték el a gyermeküket a bálba. A leány nagyon elkésredett erre és tegnap reggelre szépen felöltözött, aranyos-gyöngyös ékszerrel földíszítve magát, elment a piacra. Ott azonban hirtelen megfordult és a Tisza felé vette az útját. Az uton találkozott egy leánypajtásával s azt mondta neki, hogy olyan messze elmegy, hogy soha többé senki se látja már. A leány nem vette túlságosan komolyan a fenyegetést, csak egy kicsit utánabámult Csamangó Julisnak, aki határozott lépésekkel, vissza se fordulva vágott neki az utnak, le a Tisza felé. Azóta elveszett. Apja, anyja most már dehogyan állott volna utjába a bálnak. Sirva futottak a rendőrséghez s az meg is tett mindent arra, hogy előkerüljön a leány, de hiába. Végre visszaadta a szerencsétlen gyermeket a Tisza. A felsőparton, a Tombác-féle mezejéget mellett, fölvetette a leány testét. A halászok kihúzták s — harmadnapra szomorú nagy temetés vonult végig az alsóvárosban. Leánypajtások, menyecskék tömegben kísérték ki a temetőbe a koporsót és egy öreg asszony meg egy öreg ember keservesen elsiratta a koporsó mögött azt a bált, amiben a gyermekük még csak egy tipegőst se táncolt.

— **Andréa gyujtatógató sógornője.** Megirtuk, hogy Andrének, az eltűnt világhírű sarkutazónak a sógornőjét nemrég gyujtatógató gyanuja miatt letartóztatták. A még szép, negyvenéves hölgyet, aki férjével, André Ernő igazgatóval a legboldogabb házasságban élt és Gothenburg előkelő köreiben közszeregetnek örvend, azzal vádolják, hogy saját nyaralóját gyujtotta fel, minek következtében az egész épület, valamint a benne őrzött tőrkepek, műszerek és könyvek, melyek az északsarkari utazó tulajdonai voltak, megsemmisültek. A vád természetesen a legnagyobb felűntést kellette. A legterhelőbb jel az volt André asszony ellen, hogy több szobában petróleummal átitatott csepűsömöket találtak, melyek égő gyertyák közé olyformán voltak elhelyezve, hogy bizonyos idő múlva okvetlen meg kellett gyuladniok. Andréa igazgató tiltakozott a vád ellen, miközben kiemelte, hogy több ékszeret és értékneműt elloptak s ennél fogva betöréses lopást követtek el a nyaralóban és a bűntény nyomát a tolvajok a ház felégetése által akarták palástolni. Miután a nyaraló nagyon alacsony értékben volt biztosítva, semmi okot sem tudtak felhozni Andréa asszony ellen, annál kevésbé, miután a család kedvező anyagi körülmények között él. Az első tárgyalást nagy érdeklődés várták, de Andréa asszony betegsége miatt el kellett halasztani. Most végre kiderült a titok. Andréa asszony ugyanis a napokban *béismerte*, hogy a nyaralót ő gyujtotta fel és hozzátette, hogy az eltűnt ékszereket és értékeket a tengerbe dobta. Miután azonban Andréa asszony tettenék okát semmivel sem tudja indokolni, azt hiszik, hogy megtévedtélte és így a vádat valószínűleg el fogják ejteni.

— **Halálozás.** *Ilmity* Gyula fetekeardói görög-katolikus lelkész 59 éves korában meghalt. New-Yorkból táviratozzák, hogy *C. A. Ferris*, a petróleumiámpa feltalálója 54 éves korában meghalt. Ferris egész életén keresztül találalmayokkal foglalkozott.

Demassieux tábornok, a fontainebleau-i tüzériszkola parancsnoka ma meghalt Martigny les Bainsben. *Planitz* Pál szász hadügyminiszter a Drezda melletti Hosterwitzben 65 éves korában meghalt.

— **Román zsidók a fővárosban.** Tegnap este Romániából 98 zsidó kivándorló érkezett a fővárosba a keleti pályaudvaron. A rendőrség nyomban felügyelet alá helyezte őket. Még este 97 tovább utazott Bécs felé, egy pedig Oderbergbe ment.

— **Beiratások.** A pesti iszraelita fővárház elemi- és polgári iskolájában a bejáró tanuló részére a beiratások szeptember 1—3. napjain vannak az intézet városigeti-iasori épületében délelőtt 8—12-ig és délután 3—5-ig. Az elemi iskola négyosztályú, a polgári iskola most nyitja meg a harmadik éviolyamot. Az évi tandíj mindkét iskolában 60 korona, a beiratási díj 5 korona. — A közoktatásügyi miniszterium által engedélyezett és internátussal kapcsolatos *Vérő-féle* polgári leányiskolában, valamint továbbképző tanfolyamokban (VI. Gyár-utca 19. I. em.) a beiratások augusztus 21-én kezdődnek.

— **A gombamergőzés halottai.** *Karthy*ról írják: *Veltner* Rozsi, *Sipos* János vadházasságban élő felesége az erdőn gombát szedett és azt megfőzte. Mikor megették, az asszony elment dolgozni. *Sipos* oszthamar annyira rosszul lett, hogy mire lakásán megtalálták, már meghalt. Az asszony munkaközében szintén megbetegedett, úgy hogy rettenetes kínok között három nap múlva meghalt. Csak Árpád főszolgabíró a halottakat fölboncoltatta s ekkor megállapították a gombamergőzést.

— **Iszraelita istentisztelet.** A pesti iszraelita hitközség dohány-utcai templomában a péntek-esti istentisztelet további intézkedésig 6 1/2 órákor kezdődik.

— **Népbolondító tanító.** *Paksi* tudósítónk jelenti: *Borjád* tonamegyei községben (simontornyai járás) furcsa dolgokkal foglalkozik a tanító: *halottakat idé.* Vasárnaponként a messze környékről tömegesen tódul a nép *Borjádra*, hogy kedves halottairól hírt halljon. A tanító ezt a szemérmellen népbolondítást az iskolában folytatja, még pedig a következőképpen: a feleséget különböző hókusz-pókuszokkal elaltatja, s az utóbbi állítólag ily módon extázisba merül. Ezután a tanító ur bevezeti az odacsődült hiszékeny népet az asszony elé és megidézi a kívánt halottat, aki az asszony után felel a kérdésekre. Ami a legfeltűnőbb ebben a dologban, az az, hogy ez a népbolondítás már két év óta tart. Közreadtuk ezt a hírt és joggal elvárhatjuk az illetékes hatóságoktól, hogy a magáról megelégedett tanító példás megtorlásával elejét vegyi az ily üzemeknek.

— **A munkássegítő-pénztár új hivatali helyiségben.** A munkás-segélypénztár központi igazgatósága, miután a földmívelésügyi minisztérium épületében nincsen erre a célra helyiség és eddigi helye szűknek bizonyult, most költözött át új helyiségébe, az Alkotmány-utca 16. számú házába, mely a Magyarországi Irodák és Hírlapok Nyugdíjintézetének bérháza. A munkássegítő-pénztár ezéppen nem hasonlít a bankok fényes fogadó-, tanács- és pénztár-helyiségeihez. Nincsenek angol kanapék és ruganyos karszék, s bizony festett asztaloknál dolgoznak a pénztár emberei. *Darányi* óhajta az, hogy a szegény emberek gyámolító intézetében egy fillért se költsenek el lényegesen drágákra. Legyen a „szegény emberek bankja” olyan egyszerű, mint azok, akik sorsukat itt biztosítják. A felesleges se menjenek be rendezésekre, de tartalék nélkül jusson a kétkézi munkásoknak, akik hova-tovább mind nagyobb számban iratkoznak, úgy hogy éppen a fölfogadott munkaerőknek szükséges hivatali helyek miatt kellett tágasabb helyiségeket keresni.

— **Házasság.** *Mellinger* Emil az Egyesült Villamosági Részvételársaság vegyészé eljegyezte *Lazsánky* Erzsike kisasszonyt Budapesten.

Grosz Tivadar ékszerész eljegyezte *Rubinstein* Ber'a kisasszonyt, *Rubinstein* Mór leányát.

— **Robbantó-gyakorlatok.** A pozsonyi 1. hidász-zászlóalj ma délután nagyszámu meghívott közönség jelenlétében Pozsonyban a duna-íligeti gyakorlóterezen nagyszabású robbantó-gyakorlatokat rendezett, amelyen jelen voltak a tábornoki kar tagjai is, élükön báró *Krausz* Viktor hadosztály-parancsnokkal. A gyakorlatokat *Peikán* Guidó hidász-kapitány vezette. Hidakat, cölöp-műveket, kőfalakat, vasutat, sáncoakat és végül trétiás ráadásul egy embernagyságu bábokat megrakott propellert és a *Campanile utánat* robbantották fel. A gyakorlat teljesen rendben folyt le, baleset nem történt.

— **Rákóczi-kiállítás Kassán.** A jövő évben lesz kétszáz éve annak, hogy II. Rákóczi Ferenc kuruc tőragotói a Beszkiédek alján megbarbantak s hogy a *Beuradesunt uniera gentis Hungariae* gyűjtő szövegei a magyar nemzet elnyomott közérzését lángalobantották. — Kassán, a Rákócziak egyik legkedveltebb tartózkodási helyén most mozgalom indult, hogy a kuruc szabadságharc kétszázéves fordulóját méltó módon megünnepeljék; Rákóczi-kiállítást akarnak rendezni egykoru ereklyékből, amely az 1670-ben kezdődő s a szatmári békevel végződő szabadságharcokról plasztikus és tanulságos képet adjon az utókor megismerésére. A kiállítás védségét gróf *Apponyi* Albert, a képviselőház elnöke, dr. *Bubics* Zsigmond, Kassa püspöke, gróf *Csáky* Albin, a főrendiház elnöke, gróf *Károly* Sándor és gróf *Zichy* Jenő vállalták el. A hazafias vállalkozás érdekében a kiállítás előkészítő-bizottsága lelkiéri mindazokat, akik a Rákóczi-korra vonatkozólag (1670—1711-ig) bármilyen ereklyék felett rendelkeznek, hogy az ereklyék átengedésével járuljanak hozzá a kiállítás arányainak impozánsá tételéhez és sziveskedjenek szándékukat Gerlóczy Gézával, az előkészítő-bizottság elnökével (Kassa, Fő-utca 4.) közölni. Köszönettel veszi a bizottság oly értesítést is, amely leírást nyújt arról, hol találhatók a kuruc szabadságharcokra vonatkozó ereklyék.

— **Verekezés egy munkásgyűlésen.** Verekezéssel végződött ma egy sűtő-munkásgyűlés, amelyet a Sűtőmunkások Onképző Köre hívott egybe egy akadémiai vendéglőbe. A gyűlésen megjelentek azok a sűtőmunkások is, akik nincsenek megelégedve *Tatár* Dénes elnöki működésével. A tárgyalás *Tatár* Dénes és *Molitoris* Gyula felszólalása után oly izgatott lett hogy a kiküldött hatósági képviselő, *Diemer* rendőrkapitány kénytelen volt a gyűlést feloszlantni, mire *Tatár* hívei botokkal és székekkel nekifutottak a jelenvöltek ellenzéki munkásoknak. Az általános vált verekezésnek az a nagyszámban kivonult rendőrség birt véget vetni. Három sűtő-munkást letartóztattak.

— **Az Állatkertből.** Az állatkertben óriási érdeklődésnek örvendő eredeti *Dahomey vadasszonyok* naponta nagyszámu közönség előtt mutatják be bámulatos előadásait. A nagy pártfogás Budapest közönsége részéről arra készítette *Minster* Tom Brown, a *Dahomey csapat* parancsnokát, hogy eredeti afrikai háborút mutasson be a közönségnek, melyben a

*Dahomey vadasszonyok*on kívül még 100 fehér harcos is részt vesz. A háborút szárazon és vizen, a remek lekvári állatkerti tavon mutatják be zeneszó és villámvilágítás mellett, záradékul fényes tűzijátékkal.

— **Szerelmi dráma.** *Székesfehérvárról* táviratozzák: A fehérmegyei Diósdon *Schober* Károly, a pécsi közigazgatási tanfolyam hallgatója, aki Diósdon lakó anyjánál töltötte szabadságát, megismerkedett egy Nagy Anna nevű urileánnyal, aki édesanyjával szintén Diósdon nyaralt. Az ismeretségből kölcsönös szerelem fejlődött, a fiatalok frigeje elé azonban akadályok gördültek. E miatt a két szerelmes annyira elkéseregett, hogy elhatározták, hogy inkább meghalnak, semhogy elváljanak egymástól. Tegnap délután kimentek a temetőbe s ott a fátaleber szíven lötte a leányt és azután a saját szívébe röptetett golyót. Mind a kettő meghalt. A leány özvegy anyja előkelő családtagja; elhunyt férje alezredes volt a közös hadseregben.

— **Egy villamosági gyár pusztulása.** Prágából táviratozza tudósítónk, hogy a prágai vasmű-rezerváltársaság kladnoi villamosági gyártelepei az éjszaka leégtek. A tűz tegnap éjjelkor ütött ki és romhamos gyorsasággal terjedt. A gyári hivatalnokok, akik a király születésnapja alkalmából rendezett lakomán voltak, segítettek oltani, de a tűz tovaterjedését csak reggel sikerült megakadályozni. A kár 200.000 korona.

— **A bilincskirály mutatványai.** A cirkuszban néhány hete proklamálja magát M. L. *Harden*, a „bilincskirály.” Ez az ember ezer koronát ígér annak, aki olyan békót rak kezeire, amelyből nem tudja kiszabadítani magát. Produkciója eddigi folvált bevéltak, ma aztán megjelentek a cirkuszban az *Arnheim*-páncél-pénzeszekrény gyár munkásai és egy általuk készített bilincset adtak át neki, de a bilincskirály azt visszautasította azzal a megjegyzéssel, hogy azon titkos zár van. A derék magyar munkások, akik persze nem az ezer koronát reklamálták, méltatlankodva távoztak, de mások se fogják ezek után sokra becsülni az artista produkciót.

— **Turista szerencsétlenség.** Sohladnik közölte, a Salzkammergutban a Hoch-Kolling hegységben ma életélen fizetett turistaszerveződéért egy *Fritsch* Károly nevű bécsi magánhivatalnok. Éjszaka indult a veszedelmes utra, elérte a Tauern legmagasabb csúcsát, de a jéggel fagyott havon elcsuszott és a mélységbe zuhant. Holttestét ma vitték be Sohladnikra.

— **Halálos baleset.** *Zsemba* Mátyas harminchét éves napaszamos a Bálvány-utca 19. számú házában leesett egy magas állványról és olyan veszedelmes zúdodásokat szenvedett, hogy pár peronyi szenvedést követően meghalt. Holttestét kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Szerencsétlenség a lövészenyven.** A gödingi tisztí lövészenyven — mint tudósítónk táviratozza — *Fausruker* 15. dragonoszeredbeli hadnagy lebukott lováról. A szerencsétlen tiszt súlyos agyrázkódást szenvedett s élet halál között lebeg. A lovat agyonlőtték a verseny pályán, mert lábát törte.

— **Kifogott holttest.** Tegnap délután az upjesti hajóállomásnál egy ismeretlen férfi feloszlásnak indult holttestét lovták ki a Dunából. Bevittek a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Halálraítélt rablógylkos.** Prágából táviratozzák: Ma olvasták fel a halálos ítélet megérősítését *Jarosc* Vilmos taktócségény előtt, aki a naohodi erdőben kirabolt és meggyilkolt egy leányt, holttestét feldarabolta és megégette. A rablógylkos eleinte nyugodtan viselte magát, de aztán szitkozódott és ököllel fenyegette bírát. A fogházőrök lefovták és vasrverték a halálraítéltet, akit holnap hajnalban fognak kivégezni.

— **Szent István-napja Ós-Budavárban.** Budapest és az egész ország é a legnagyobb mulatóhelye Szent István-napján rendkívüli pazar fényességű ünnepélyt rendez az itt időző idegenek tiszteletére. Az impozáns, minden eddigit felülmúló varieté-műsor, amelynek egyes számai, különösen a *D'Arts* francia duett, igazán remek, kétszer lesz látható, délután és este. A délutáni előadás gyermekekért nem kell beléptet fizetni. Az ünnepély kiemelkedő részletei a nagy aratási felvonulás, a parasztlakodalom és a tenonemális tűzijáték lesznek. Lesz ingyenes tombola 500 szép nyeregményvel és minden egyes nézőtárgató művészi kivételü emlékműt kap. A mulatóba kitűnő zenekarai és pompás illuminációja nagyban járulnak majd hozzá a sikerhez. Az itt időző vidékieknek melegen ajánljuk, hogy ha esteiket olesón és kellemesen akarják eltölteni, látogassanak ki a városligeti tündérvárosba, amely csekély 30 krajcár beléptéért az élvezetek egész csoportját nyújtja, úgy, hogy e téren nem akadhat versenytárs. Szent István-napján már délután 3 órakor megnyitnak a kapuk és 4 órakor máris kezdetét veszi a nagy népiünnepély mindenféle mulatót ingyenes látványossággal.

— **Az anyósa szökötője.** Az utóbbi években az már többször megesejt, hogy vó az anyósát megszöktette. Most *Grwics* István izségi lakos követte el ezt a mind a mellett szokatlan esetet néhány nap előtt. *Gruics* félfével ezelőtt házassodott, feleségül vette *Rajcsovic* Iván kisközi lakos leányát aki már vagy ötször szöktött meg a szülői háztól, mindig más legénygyel. Két héttel ezelőtt megunt a férjét is és

elzöktött tőle. *Gruics* azt hitte, hogy felesége talán visszatért szüleibez és néhány nap előtt elment oda érte, de az anyósán kívül senkit sem talált otthon. Az asszony még eléggé fiatal és szép is és így a feleségét kereső *Gruics* hamarosan megegyezett anyósával és őt vitte baza asszony nélkül maradt házába. Az anyósán kívül elvitt azonban más embereket is *Rajcsovic* házából és e miatt most bajba került.

— **Üngylikos magánso.** *Thomas* Ferenc 73 éves upjesti magánso, tegnap a megyeri csárdá mellett egy fűziára felakasztotta magát. Amikor észrevették, már halott volt. A rókospalotai halottsházba szállították.

— **Szerencsétlenség az eskütéri hírnél.** *Kovacs* Pál kovácsosegéd ma délelőtt az eskütéri hid lánc-kamrájában lezuhant egy három emelet magasságban álló létráról. Veszedelmes sérülésével a Rókusba vitték.

— **Szabászat tanintézet.** *K. né Margitay* Maris tizenegy év óta tenáló első ióvárosi szabászat tanintézetében Vas-utca 4. sz. a. a beiratások megkezdődtek. Az intézetben kizárólag csak intelligens növendékek vételnek fel.

— **Fővárosi Orfeum.** *Waldmann* Imre *Fővárosi Orfeuma* minden este egészen megtelik szórakozásra vágyó közönséggel, amely sokat tapsol a pompásan összeállított műsorok. Az énekesnők nagy serege valóságos szépségkiállítás. zajos tapsot kap és kijut a tündető elismerésből a többi arisztának is, akiknek egyike-másika Budapesten még soha nem látott mutatóványokkal szolgált. A közönség még este igen jó mulat. A változatos programból külön meg kell említenünk az élő képes levelezőlapokat, az Orfeum e legújabb elemes mutatványát. A Szent-István-napra a ióvárosba rándult közönség bizonyára nagy számmal fogja iókeresni a *Fővárosi Orfeumot*.

— **Cigányszene a Telefon Hírmondóban.** Ma esti cigányszene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előfizetőnek a Telefon Hírmondó. Nyolc órakor megszólal a Hírmondó *radíója* s ki sem mozdulva otthonról, pompás cigánymuzsikát hallhatnak az abonemsek egészen 11 óráig. E cigányszene-átvitelt az Emke-közvetítő közvetíti a Telefon Hírmondó. E zenétvitel azonban megsekkaszt szened 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi tözsdézárásokat olvastatja fel a beszélő újság és fél 10—10 óráig, midőn az este folyamán érkezett legújabb hírek felolvassa van naprendben.

(x) **A párti és bécsi kiállításokon aranyéremmel tüntették ki a Balassa-tele valódi angol ugrakötelet.** Ezen bámulatos hatású szpítőszert kapható Balassa K. gyógytárában Temesvárott. Üvege 2 korona.

Apróságok a verseczi kiállításról.

(Versecz követe. — A kiállítás két szenzációja. — Herceg Ferenc, a kunktátor. — Versecz legforróbb vágya. — Két újságíró Odüsszeája. — A banket. — A felfedezett titkár. — Wacht am Rhein.)

Versecz, augusztus 19.

Két hosszú esztendeig készült Versecz városa a kiállításra. Készült kitartó buzgalommal, lankadatlan tevékenységgel, leküzdv minden akadályt és amikor végre kiüzhette a zászlókat a csinos pavilonokra, remegve és lázasan várta Láng Lajos kereskedelmi minisztert, aki már régebben megígérte, hogy személyesen nyitja meg a kiállítást.

Igen ám, de a kormány legifjabb tagját, aki tároja átvétele óta alig hagyhatta el íróasztalát, ugyancsak fogva tartották a kiegyezési ügyek. A kiállítás megnyitása is éppen az isohli tanácskozás idejére volt kitűzve és nem lehetett tudni, nem lesz-e szükség reá is. Így az ő látogatása ugyancsak vékony hajszálon függött. A versecziek pedig kezdtek kétségbeesni. Végre is elhatározták, hogy követnek felküldik a miniszterhez a városnak két évtizeden át volt polgármesterét, *Seemayer* János jelenlegi országgyűlési képviselőt.

— Most meglátjuk, mit tud a mi *Seemayer*ünk!

— biztaltak egymást a polgárok.

Seemayer aztán rohant fel Budapestre a miniszterhez:

— Kegyelmes uram! Az égre és minden szentjeire kérék, jöjj le Verseczre, mert különben meg kell szökőm a pátriából. Világuk bujdosom.

A miniszter azonban csak az utolsó órákban mondhatott bizonyosat.

Seemayer a villám szárnyán tudatta a versecziekkel:

— Holnap Lángolva jövök.

A polgárok örömsugárzó arccal újságotlák aztán egymásnak:

— Na, a mi *Seemayer*ünk mégis nagy ember!

Annyi bizonyos, hogy Láng Lajos miniszter most a legnyszerűbb ember Verseczen.

A kiállításban a hazafias versecziek összehordták ipari- és mezőgazdasági termékeik javarészt. Sok szép dolgot látnak a kiállításban; különösen Versecz városnak egykor virágzó, most ujból fellendülésnek induló börtermelése és borgazdasági ipara van ott méltóan bemutatva. A kiállításnak mégis két szenzációja van. Az egyik egy verseczi kádárnak, *Stojkovic* Péternek hatalmas 7800 literes hordója, az előreszen *Láng* Lajos miniszternek pompásan kifaragott arcképevel. Az egész hordó és a faragás a mester műve.

A miniszter meglepetve nézte az óriás hordót.

— Akárcsak modellnek ültem volna!

Az egyszerű kádármeister szerényen, de boldogan hajlongott a bókra.

A másik szenzáció Zoffmann Sándor borkosztolója.

De a szenzáció nem a bora, amely különben kitűnő; az sem a szenzáció, hogy a rokonszenves, fiatal borkereskedő önmagának csinál konkurenciát a sörgyárával, hanem a három leány, akik a külön pavilonban a gazda borát, sörét kimérik. A három szép leányt a világ három tájékaról szedte össze az élelmes gazda, jól tudván, hogy a pikantéria vonzza a hamis térfiakat. Tele is volt folyton a borkostoló és bizonyosan a leglátogatottabb lesz az ő pavilonja.

Amíg Verseczen voltunk, egyre ezt a kérdést hallottuk:

— Láttad-e már a Zoffmann három lányát?!

Még nem? No, hallod, akkor nem láttál még semmit.

Volt azonban egy harmadik szenzációja is a verseczi kiállításnak: a *Herczeg* Ferenc elmaradása. Várták pedig erősen. Ahány idegenben élő fia van Versecznek, az mind eljött a szülővárosába, ahol a kiállítás valóságos korszakos esemény, csak éppen Herczeg Feri nem jött el.

Hívei az utolsó percig reménykedtek. Talán mégis eljő, talán az előestén, talán reggel a miniszterrel, talán délben a banketre. De csak nem jött.

— No ez mégsem szép a Franciától, — rebeggették, — ha haragszik is ránk, az ünnepegyünkre el kellett volna jönnie!

Este felé aztán Herczeg intímusai megfajították a titkót.

— Persze, hogy nem jött el a kiállításra, hiszen meg sem hívták!

— Hiszen nem kell őt meghívni, nem idegen őt!

— De idegenné tették, mert szándékosan nem hívták meg. Minden kiváló emberünknek küldtek meghívót, csak neki nem. De az mindegy, a Franci mégis megmutatja, hogy hü fia városának!

— Hogy-hogy?

— Nem jött el az ünnepnapra azokhoz, akik vele ünnepelni nem akartak, de eljűn hétköznapon és megünnepli külön a munkát.

Herczeg tényleg eljő a legközelebbi napokban Verseczre, de az ünneplést ezáltal mégsem kerül el, mert hívei erősen demonstrálnak majd mellette.

Az bizonyos, hogy minisztert ritka helyen írogdaltak olyan lelkesedéssel és rokonszenvvel, mint *Láng* Lajost a versecziek, mégis most legforróbb vágyuk, hogy itt lássák gróf *Apponyi* Albertet, akinek egész Versecz városa, ahol közeletünk e kiváló alakja gyakran megfordult, őszinte híve és bámolója.

E sorok írójának mondta egyik előkelő verseczi polgár:

— Uram, ugye látta, hogy ez a mai lelkesedés és ünneplés szívből jött. Hanem jöjjön le csak, ha *Apponyi* itt lesz. Azt a tomboló extázist még nem látták Jászberényben sem, ami itt lesz!

Mint értesülünk, *Apponyi* le is jön Verseczre a jövő hét valamelyik napján és ennek a látogatásnak hazafias szempontból is nagy jelentősége lesz.

A kiállítás megnyitására több temesmegyei újságíró is lerándult Verseczre. Ezek közül ketten lekésték a kiállítás megnyitására és már javában dörgött az ágyuzás a miniszter megnyitó beszédére, amikor a kiállítás kapuja elé értek. De itt utjokat állotta az ór.

— Nem lehet bemenni!

— De kérem, mi újságírók vagyunk!

— Nem bánom én, akarkiosodák is az urak!

— De mi nem mulatni jöttünk, nekünk meg kell hallgatni a miniszter beszédét.

— Éppen azért nem bocsátok be egy lelket sem, mert ő beszél!

— De uram, mi ezért jöttünk Verseczre. A legnagyobb bajunk lesz, ha be nem ereszt!

— Már nekem mindegy, nekem a főkapitány ur azt parancsolta, hogy egy lelket se bocsássak be, amíg a miniszter beszél, hát még minisztert sem bocsátanék be másikat!

A két újságíró rimánkodni kezdett, hogy így meg amúgy, no meg a miniszter már be is fejezte a beszédét, már azóta körül is járta a kiállítást, hát engedje be őket.

Az ór azonban rendíthetetlen és kérlelhetetlen maradt.

— Nekem még nem jelentették, hogy a miniszter bevégezte a beszédét, hát akkor nekem a miniszter még most is beszél! A parancs az parancs!

Es igaz volt. De az is bizonyos, hogy talán soha olyan hosszú beszédet nem írogdalt *Láng*

Lajos, mint ameddig a két elkésett zsurnaliszta a kapu előtt várakozott.

A bankethez jó későre fogtak és valljuk be, hogy jobban is ettünk már életünk folyamán, mint a verseczi lakomán. Sok panasz is hangzott fel e miatt, kiváltképpen a vendégek és az újságírók között. Amikor ez a vendégfős tülebe jutott, így sóhajtott fel:

— Pedig szilviumot is küldtem az újságíró uraknak, csakohy ne panaszkodjanak! De lehet is eleget tenni ezeknek a nasszájuknak!

Szép volt, lelkes volt az egész ünnepegy és mindenkifelett hazafias, de mint minden ilyen alkalommal, a nagy lelkesedés közepette hibák is estek. Így rossz néven vették a versecziek, különösen a kiállítás bizottsága, hogy a vendéket nem mutatták be őket a miniszternek. Egészen a háttérbe szorult *Horváth* Ede, a kiállítás titkára is, aki lelke és mozgatója volt a kiállításnak, sőt egyik kezdeményezője is. Ő tett-vett, rendezett, kérvényezett és kora tavasz óta künn lakott a kiállítás területén. De a mulasztás mégis pótolva lett a banketen. *Zákó* Miklós, Versecz város főispánja, akire szinte rászakadtak a megnyitási ünnepegy terhei és aki páratlan előékenységgel és gondossággal ügyelt mindenre, előkereste a szerényen elvonult titkárt és karonfogva vitte a miniszterhez:

— Ime, kegyelmes uram, a kiállítás lelke!

Azóta *Horváth*ot így mutatják be a versecziek:

— A kiállítás lelke!

Hasztalan volna tagadnunk, bizony, bizony voltak a kiállításnak ellenségei is Verseczen. Az all-deutch-mozgalomnak Verseczen is vannak hívei: néhány külföldön tanuló diák, akik meglegedve a hazájuk iránti hűségéről és kötelességről, meggondolatlanul szívták be a nagynémetek terjesztette gyilkos mérget és elhínteni szeretnék azt Verseczen is. Eddig kevés eredményt értek el ugyan, de bizonyos, hogy minél előbb a körmükre kell koppintani.

Ezek a jó urak nem szívesen látták a versecziek hazafias felbuzdulását és nagy kedvük telt volna benne, ha az örömpohárba ürmöt csepegtethettek volna. A hazafias polgárságnak azonban sikerült őket a megnyitás estéjéig téken tartani. Este azonban — a miniszter már elutazott — egyik kávéházban gyűltek össze, s ott ugyancsak éltették — *Germaniát* és nagy gyönyörűséggel huzzatták a „Wacht am Rhein“-t.

Talán tel sem említettük volna ezt a jelentéktelen epizódot, mert hiszen nem tehetnek róla a derék, hazafias versecziek, de a mulatozók között ott volt egy tanító is, a verseczi városi iskola tanítója: *Burghardt* Imre.

Ezt az urat meg kellett bélyegeznünk. Felhívjuk reá közoktatásügyi miniszterünk figyelmét.

A versecziek büszkék lehetnek kiállításukra. Hazafias szellem, a munka becsületének kivívása vezérelte őket annak megalkotásában. Múltán remélhetnek sikert és azt a biztatást a jövőre nézve, hogy becsületes iparkodásuk, hazafias gondolkodásuk visszhangra fog találni az egész nemzetiséglakta délvídeken.

Bihari Imre.

Szezon.

Itt van a nyár . . .

Itt van a nyár, itt van újra,
Hiába zengett a dal,
Hogy a szél az ágat fujja,
És az erdő ravatál.

Száz bús ószi nóta támadt,
Költők! hozd itt a nyár
S újra porcellánruhákat
Fakaszt a hó napsugár.

S akik idegenbe, messze
Fázták által a nyarat,
S burkolózza kőpenyegbe
Lesték a napsugarat:

Náthásan látják szegények,
A szabadság tönkrement,
És, mint zengi ez az ének,
A nyár újra megjelent.

Lóversenyen.

Én fogadok, te fogadsz, ő fogad . . .
Vesztünk sokat.

Mi az, mit játszó el sohse csíp,
Nemde a tıp?

A ló fut és izzad, a lovas ver,
Csak a Tot. nyer.

Délben zsebeink pénzzel telvék.
Este csak emlék!

Ki az úr gummirádin robot.
De be gyalog!

Mi az, mit játszó el sohse fogsz . . .
Nemde az odsz?

Én fogadok, te fogadsz, ő fogad . . .
Vesztünk sokat.

N.

FŐVÁROS

(*) **Orosz vendég a polgármesternél.** *Hovaisky* Sergius orosz császári tanácsos és a pénzügyi jog tanára az odesszai egyetemen, ma délelőtt látogatást tett *Halmos* János polgármesternél, *Lóczy* Lajos miniszteri tanácsos egyetemi tanár társaságában. Az előkelő orosz főosztályos a cár meghagyásából tanulmányozza az európai városokat s elmondotta a polgármesternek azt a szándékát, hogy Budapest székesfővárosnak a pénzügyi, közlekedési, vízvezetési, csatornázó stb. viszonyait óhajta behatóbban tanulmányozni. A polgármester szívesen fogadta a kiváló orosz tudóst s azonnal intézkedett, hogy a kívánt adatokat mindenütt megkapja s a szükséges kalauzolásban részesüljön.

(*) **Budapest júliusban.** A közigazgatási bizottság ma tartotta a rendes havi ülését, amelyen betérjesztették a múlt hónapról szóló jelentéseket.

A főkapitányi helyettes elterjesztése szerint júliusban 1898 büntény nyomozását fejezte be a rendőrség. 100 eset az ember élete és testi épsége ellen, 1682 a vagyon ellen irányult, 116 kisebb jelentőségű bűncselekmény volt. 134 büntetést tartóztatott le a rendőrség s közülök 178-at a bíróságoknak adott át. A fogház- és tolonc-ügyszályoknál a múlt hónapban 2165 ember ellen volt közigazgatási eljárás. 1003 kihágási büntetést töltött ki. 7-et országos javító-intézetbe küldtek, 14-et a fővárosi elüljárósághoz, 213-at egyéb hatóságokhoz kísérték, 508-at elítélőintézetek, 137-et kényszer-utvelélei kiutasítottak. A múlt hónap büneiről részletesen beszámolva, e sonek említi a jelentés *Erdei* ékszerész meggyilkolását.

Dr. Schermann Adólt tiszti főorvos azt jelentette ma a közigazgatási bizottságnak, hogy Budapest közegészségügye a múlt hónapban kedvező volt. A ragadós betegek száma hatszázhatvanhárommal csökkent. A múlt hónapban szüetett 1824, meghalt 1018.

Az adófelügyelőiség szerint az adót lassan fizetik a polgárok. Az adóhivataloknak azért még mindig elég dolguk van. A múlt hónapban a főváros polgárai 3,430.244 korona adót fizettek.

SZÍNHÁZ, ZENE

** **A Fővárosi Nyári Színházban** holnap szerdán, Szent István ünnepének délutánján, a Budapestre felránduló idegenekre való tekintettel *A kereset jéleben* című történelmi színmű kerül színre, félhétjárákkal, huszonegyedzser. *Esti* félnyolcekor a szép zenéjű *Édes lányka* operetnek lesz a tizenhatodik előadása.

** **A Városligeti Nyári Színházban.** Szent István napján délután Ujházi Ede vendégfelvételével *A cigány* kerül színre. Este *Zieher* bájos operetjét. A három kivánságot adják. A főszerepeket *Felá* Olga, *Csongori* Mariska, *Évrosi* Iza és *Sziklai* Kornél játsszák. Szombaton adják először Ujházi Edevel a *Budapesten* című bohózatot.

** **Színésziskolai beiratás.** A Horváth Zoltán színészeti előkészítő iskolájába, mely november hónapban fogja megünnepelni fennállásának tizedik évfordulóját, a beiratkozások e hó 27-én kezdődnek a Kerepesi-ut 20. szám alatti iskola helyiségeiben. Jelentkezni lehet délután 3—5-ig.

** **Síró nóták.** *Radvánszky* József tiz szép magyar dala jelent meg egy ilyen című füzetben. Bánatos bus akkordok szövik át a magyar izű melódiákat, amelyek hangulatosan simulnak *Szepessy* László lírájának fájdalmas tónusához. A nótákban sok érős és közvetlenség van, ami leledteti a verselés egyenlő formabelli hiányosságát. Szöveg és dallam egyaránt hozzá fog járulni a Síró nóták népszerűségéhez. A csinos füzet ára 3 korona.

** **Művészet Munkósa.** A Munkácsy Mihály emlékére szülővárosában állíttatandó szobor javára e hó 16-án lényesen sikerült művészet volt *Munkácsy* s városi színházban. Az érdekes műsort *Hoffmann* Ottónak, az ünnepély rendezőjének csinos prologja nyitotta meg, melyet *Danielovics* Margit szavalt szépen. Azután *Szaplonczay* János virtuosó cimbalomjátéka, *Sebeők* Sári operanékesnő gyönyörű énekszámai, *Piotényi* Nándor művészi hegedűjátéka után *Schmidt* Mariska, *Danielovics* Bella, *Reichart* Iza és *Nusser* János sikerült előképben mutatták be Munkácsy Milontját. *Malonyai* Dezső Munkácsy első képéről és tragikus sorsáról olvasott föl. Ezután *Sebeők* Sári

Lovassy Fereneknek, Baranyai Sándornak és Baranyai Józsefnek, akiket házmasteroknak szerződöttek, az ovadékok is magával vitte. A három károsult dr. Vá-
zsonyi Vilmost bízta meg képviselővel, aki ma be-
adványt intézett a rendőrséghez, amelyben adatokkal
támogatja azt a nézetet, hogy Spiró Délafrika felé
vette útját, amennyiben sokszor kérdősködött az
utóbbi időben az ottani viszonyokról egy odaköltözött
budapesti embertől. A vizsgálóbíró ma Spiró ellen
kiadta az ellogatási parancsot.

§§ A gyermekrontók ügye. A Hunyadi-utó-
ban elkövetett gyermekrontás vádjára alatt álló Horváth
Lajosné, Horváth Mari és özvegy Fábrián Ferenoné
még vizsgálói fogságban vannak s a kir. ítélőtábla
csak legközelebb fog dönteni a szabadlábrahelyezés
kérdésében. Lengyel Jenő vizsgálóbíró mindazáltal
erőlyesen folytatja a vizsgálót. Kihallgatta már a 8
éves kis Flac Terzét, ennek édesanyját, ma pedig
helyszíni szemlét tartott Horváth Lajosné lakásán.
A szemlén, mint a panaszosok képviselője, megjelent
dr. Vásonyi Vilmos is, a terheltek képviselőjében
pedig dr. Visontai Soma helyettes. A kis Flac Teréz
a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaiban pontosan leírta
azt a lakást, amelyben az ocsmányi bűntény áldo-
zata lett.

TÁVIRATOK

Konstantinápoly, augusztus 19. A porta ma
írásban megengedte a szerbi bolgár kereskedelmi
ügynökség jóállását, s Juzukov ügyvivő kinevező
oklevelére megadta az exekutatúrát.

A király születésnapja.

Konstantinápoly, augusztus 19. Ferenc József
királynak születésnapja alkalmából a szultán igen me-
leghangyan üdvözlő táviratot küldött, amelyre a király
éppen olyan meleghangyan táviratban válaszolt.

Péterváry, augusztus 19. Ferenc József király
születésnapja alkalmából tegnap a peterhoi palotában
reggeli volt, amelyen Miklós ór, a cárné és az öz-
vegy cárné vett részt több nagyherceggel és nagy-
hercegnővel együtt. Jelen volt a reggelin báró
Aehrenthal osztrák-magyar nagykövét s neje s gróf
Lambdorf, az orosz külügyminiszter is.

Az olasz király Svájcban.

Róma, augusztus 19. A Stefani-ügynökség je-
lenti: Arra a hírre, hogy az olasz király Berlinbe
utazóban Svájcban át veszi útját, a szövetségtanács
értesítette a királyt, hogy közzétette üdvözlő
óhajta. A király elfogadta ezt az ajánlatot. A fogadás
20-án délután lesz Göschenenben és hivatalos jellegű
jés. A szövetségtanács ez alkalommal ebédet is ad a
király és kísérete tisztelőre.

Koholt merénylet-hír.

Madrid, augusztus 19. Tegnap itt híre járt, hogy
a spanyol király ellen Paupelunában merénylet kö-
vettek el. Ez a hír teljesen alaptalan.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, augusztus 19. Az Ullmann és Una
m.-frankfurti hírneves nagy bankház bejelentette a
felszámolást.

Bécs, augusztus 19. Az osztrák hitelintézet ál-
ásáról június 30-ikán összeállított ideiglenes kimutatás
4,286,701 korona tiszta nyereséget mutat ki. A konzor-
cialis üzletek eredményét csak annyiban vették
tekintetbe, amennyiben június 30-ikán teljesen le-
 voltak számlázva.

Bécs, augusztus 19. (A Budapesti Napló telefon-
jelentése.) Buzában a kínálat ma lényegesen növeke-
dött, de mert a fogyasztás ezzel szemben várakozó
állapotot foglalt el és olcsóbban akart vásárolni.
Tehát az irányzat csekély forgalom mellett nyugodt
volt. Buzát ennek következtében a szombati árnál 5
fillérel olcsóbban lehetett volna szerezni. Rozs irán-
yza szilárdult, ellenben nagyon csöndes volt a forga-
lom árban és a dél-németországi vásárlási megbi-
ráásokat az ottani kedvező időjárásra való tekintettel
visszavonták. Zab változatlanul nyugodt maradt, ten-
geri termék 10 fillérel emelkedett. A határidő-forga-
lomban az irányzat valamivel szilárdult, a külföld
nem adott semmi direktívát, mert míg New-York va-
lamivel gyöngébb volt, addig a nyugat-európai piacok
szilárd iránylamokat jelentettek. A szilárdulást tengeri
kiszáradás 7-8 fillérről újabb emelkedéssel s ennek kö-
vetkeztében buza, rozs és zab 4 fillérről javult.

Kötöttet: buza őszre 6,96—6,95, rozs őszre 6,20
—6,19, zab őszre 5,70—5,72, tengeri szeptember-
októberre 5,48—5,50 korona.

Jegyzetek: buza tavaszra 7,27—7,29, rozs
tavaszra 6,47—6,49, tengeri július—augusztusra 10,47
—10,48, repec augusztus—szeptemberre 10,75—10,85
korona.

Zárlatok buza őszre 5,70, tengeri szeptember
—októberre 5,51—5,52 korona.

Egyébként üzletlenül és változatlan.

New-York, augusztus 19. (Terményfődsé.) (Zárlat.)

Gyapot: New Yorkban helyben 9.—(9.—). Aug.-ra

8,50 (8,48). Novemberre 8,85 (8,79). New-Orleansban
helyben 9,1/2 (9,1/2). — Petroleum: Stand white New-
Yorkban 7,20 (7,20). Stand white Philadelphianban
7,15 (7,15). Refined in Cases 8,50 (8,50). Credit
Balances at Oil City 1,22 (1,22). — Zsir: Western
steam 10,70 (10,55). Rohe és Brothers 10,85 (10,70). —
Tengeri irányzata szilárd. — Augusztusra — (—). —
Szeptemberre 58,1/2 (57,1/2). — Dec.-re 46,1/2 (45,1/2).
Buza irányzata szilárd. — Páros ószi helyben
76,1/2 (76,1/2). Aug.-ra — (—). — Szept.-re 78,1/2
(78,1/2). Dec.-re 72,1/2 (72,1/2). Májusra 74,1/2 (74.—)
Gabona szállítási díja Liverpoolba 1,1/2 (1,1/2). —
Kávét: fair Rio T. sz. 5,1/2 (5,1/2). — Aug.-ra 5,05 (4,80).
novemberre 5,15 (4,85). — Liszt: Spring Wheat
clears 2,95 (2,95). — Cukor: 2,1/2 (2,1/2). — Ór: 28,25
(28,25). — Rész: 11,50—11,70. (11,50—11,70). — (A
zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, augusztus 19. (Terményfődsé.) (Zárlat.)
Buza irányzata szilárd. — Aug.-ra — (—). —
Szept.-re 70,1/2 (69.—). — Tengeri irányzata szilárd. —
Szept.-re 51,1/2 (50,1/2). — Zsir: Szept.-re 10,45 (10,25)
— Okt.-re 10,57 (10,45). — Szalonna short clear 11,57
(11,57). — Sertéshús: Szept.-re 16,02 (15,95). — (A
zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

P. H. olvasó. A hölgyek eljárása teljesen kor-
rekt volt, a fiatal ember azonban, ha különben ismer-
ős volt azzal a másik fiatal emberrel, aki a höl-
gyeket kísérte, kifogás alá eshetik, mert a kocsi föl-
kellett volna ajánlania. Ha idegen volt, akkor semmi-
nemű szemrehányás nem illetni őt.

Na-sze. Azt a dalt így is éneklik:

Esik eső lefelé,
Megy a pásztor befelé.
Szegény pásztor udvarába
Nincs se lányka, se báránka.

Azt hisszük, somogyi nóta.

Filozof. 1. Rendszerint hat, a kultuszminis-
ter engedélyével azonban négy középiskolai osztályt
végzett tanulókat is felvesznek a festészeti mester-
iskolába. A felvételre személyesen kell jelentkezni s
ugyanakkor előképzetségéről tanusodó műveit is be-
 kell mutatni, nevezetesen araszokat és olajfestm-
 nyeket s kompozíciókísérleteket. Évi díj 30 korona,
 beiratási díj 4 korona. 2. Katolikus vallású. 3. Semmi
 kedvezményük nincs. 4. Tudunkkal nem jelent meg
 magyar fordításban.

G. J. hírcs. Múltán engedély nem volt az itál-
 mérést nem lett volna szabad megkezdnie. A bü-
ntetés ellen hiába felelbezz, azt a felsőbb fórumon meg-
 fogják erősíteni, sőt az sinos kizárva, hogy fel-
 emeljük.

K. T. Igen, az előírt hónapokat be kell várnia,
 s addig ön házasságot nem köthet.

S. Sz. 1898. Múltotásassék a kassai gazdasági
 iskola igazgatóságához fordulni, itt a tanfolyam idő-
 teleit megtudhatja. Annnyit tudunk, hogy a tanfolyam
 tíz hétig tart.

Cz. J. Budapest. Annyi év múlva, ahány évre
 kimondták. Ha nem mondták ki, a büntetés kiállása
 után azonnali gyakorlatába lép a politikai jogoknak.

G. E. 17. 1. Nem illik előbb látogatást tenni,
 míg a családító látogatást nem viszonzotta. 2. Min-
 dig délután 4—6 óra közt. 3. Nem kell, de tehet látó-
 gatást, ha erre a szülőök megadják az engedélyt. 4. Ez
 udvariassági dolog, tehát megtehető. 5. Ha megenge-
 dik, csatlakozhatik.

F. K. Kolozsvár. 1. A folyamodványt az illető
 miniszterhez kell intézni. 2. Megyénél a folyamodás
 a főispánnal intézendő. 3. Nem veszik fel, mert lényo-
 ges testi hiba.

Klinika. Bármely vasúti állomásra megtudhatja
 a főnökségnél.

Singer. Az életpálya megválasztásában nem ad-
 hatunk önnök tanácsot, akik nem ismerjük az ön haj-
 lamait s életviszonyait.

Árva. Pozsony. Az orsz. izraelita fiú és leány-
 árvaház igazgatóságához kell folyamodnia; a föl-
 vételi feltételeket onnan szívesen közlik.

Eperjes. 1. Bárd és Testvére zeneműkereskedé-
 sében megkapja (IV. Kossuth-utca). 2. Lajos Filipp
 az illetékes a neve s az olasz vasutársaság vezér-
 igazgatója. Címét megtudhatja a bányától.

B. A. Pécs. Annak a hölgynek teljesen igaza
 volt, ha az az ur be akar mutatkozni, kérjen enged-
 elmet látogatásra a szülőktől s akkor bemutatkoz-
 hatik. A kérdészet kifejezésé méltán sérthette azt
 a hölgyet.

D. L. Zágráb. Elsőrangú kikötő.
 Miskolczi olvasó. Augusztus 18-áról augusztus
 21-éig bezárólag érvényes.

H. J. Vác. Az italmérsi engedély kiadása az
 illetékes pénzügyigazgatóság bizalmi joga. Ha szük-
 ség van rá megadják, ha nincs, megtagadják. A
 határozat ellen a pénzügyminiszterhez fölébebe-
 lehet.

P. Gy. Siohny. A magyar államvasutak gépé-
 szeti szakosztályában megkaphatja a kívánt címet.
 Oda tessék fordulni.

Sz. K. A fizetést mint a közigazgatási bíróság
 elnöke, a nyugdíjat pedig mint nyugdíjas miniszter-
 elnök húzza.

K. S. Budapest. Mind a két kifejezés egyfórmán
 használatos s nyelvilleg helyes is.

F. J. Vászárhely. 1. A barak régebbi keletű. 2. A
 Budapesti Napló egy régebbi számából leírhatja, mert
 az összes számok elfogytak. 3. Azt is csak a Buda-
 pesti Naplóban írhatja ki. 4. Nem ismerjük. 5. Jókai
 Mór VII. Erzsébet-kört 44. sz. a lakik, méltóság-
 sák főleg megkérdeznék. 6. Midás királynak nagy fiú-
 i voltak, amelyről csak a borbélyja tudott. 7. Lehet a
 hőforrásunknál, például a Margitszigeten. 8. Csak
 Amerikában volt érvényben, az emigráció idején
 Kossuth hozzájárulásával adták ki, minden ércalap
 nélküli.

Előfizető fia I. Ha nem bírja a német nyelvet,
 nem fog a bécsi egyetemem semmire sem menni. A
 költészek körülbelül egyfórmák. Budapestem is, Bécs-
 ben is megélhet nagyon olcsón. A diplomát, ha ott
 szerzi, csak be kell mutatni a vallás- és közoktatás-
 ügyi minisztériumnál, ott reávezezik az érvényesítést.

G. B. Bogács. 1. Megkaphatja, ha jó bizonyítvá-
 nyai vannak és szegénységét hivatalosan tudja igaz-
 olni. 2. Minden valószínűséggel szerint kapna ösztön-
 díjat, ha bizonyos évi államszolgálatra kötné le ma-
 gát. 3. A tandíj félévénként 60 korona.

P. J. Hadraványa. 1. Műegyetem, VIII. Muzeum-
 körút 8—10. szám. 2. Az összes pályázatokat meg-
 kaphatja az akadémia főtitkári hivatalánál. 3. Nincs
 hivatalos lapja.

R. Zs. 1. Ha megkapja a saját kofferét, joga
 van azt tanuk előtt kinyitni s az esetleges hiányt
 konstataálni. 2. Bizony eltarthat egy pár hétig. 3. Csak
 a feladó pörölheti a magyar államvasutakat. 4. Ha
 nincs meg a postamesteri kvalifikációja, nem kap-
 hatja meg a postát. 5. A kérényt a kereskedelmi
 miniszterhez kell benyújtani.

S. Ferenc. Flageiólások alatt azokat a vallási
 rajongókat érjük, akik a XIII. században csupa val-
 lási fanatizmusból, a vezeklés okáért önmagukat kor-
 bácsolták.

R. M. Pécs. A tündji félévénként 60 korona. Ha
 szegénységét hivatalos bizonyítvánnyal tudja igaz-
 olni, megkapja a tandíjmentességet. Ösztöndíjára
 a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez kell folya-
 modni. Az ösztöndíjak jegyzékét az állatorvosi főis-
 kola dékáni hivatalába betekintheti.

Műfordítás. Az Akadémia főtitkári hivatalához
 (V. Akadémia) tessék fordulni.

B. P. Eger. Ha a folyamodványra nem tesz bé-
 lyegot, a leletet meg kell fizetni, különben véreha-
 jkát érte.

Nyomorúság. 1. Pályázat mint nem tényleges
 gyakorolni is ha a tiszti vizsgát jó sikerrel letette.
 2. Mindegy, akár a katonai hatóság, akár a hivatal
 útján, ahol bevonulása előtt működött.

Kiváncsi. Legjobb és legegyszerűbb szer, ha
 regzelenként és esteként sóborszesszel bekenni a
 fejet, mielőtt előbb langyos tiszta vízzel jól meg-
 mosná.

M. V. Beszterce. Igen, az igazságügyminiszte-
 riumban erről nyilvántartást vezetnek.

Tartalékos. Nem hordhatják.

Napirend.

Naplár. Szerda, augusztus 20. — Római katolikus:
 István király. — Protestáns: István király. — Görög-orosz:
 (augusztus 7.) István király. — Zsidó: Áb. 17. Nemzeti
 ünnep. — Nap két: 4 óra 47 perccor. — Nyugszak: 6 óra
 46 perccor. — Hoid két: 7 óra 3 perccor este. — Nyug-
 szak: 6 óra 1 perccor reggel.

A miniszterek nem fogadják.
 Lőverseny (IV. nap) kezdete d. u. 3 órakor.
 Nemzeti Székely az összes társak nyitva délelőtt 9—1-jg.
 Országos Képző az Akadémiában délelőtt 9—1-jg.
 Iparművészeti múzeum délelőtt 9 óratól d. u. 5-jg.
 Telencsög: Iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—1 óráig.
 Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-ut 72. sz.) délelőtt
 9-10 l 2 óráig.

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-ut 14.) nyitva
 d. e. 10—1-jg.

Közlekedési Múzeum a Városligetben délelőtt 9 óratól
 12 óráig és délután 2—6 óráig.

Állattári a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj
 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, keres-
 kedelmi szakállományt és kért mintárat: V. kerület Váci-körút
 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-10 l délután 2 óráig.
 Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történet-
 gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az új
 letvezetőség arustásokat is eszközöl) a városligeti ipar-
 csarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután
 3 óratól 6 óráig. A külföldi kirándulások központi üzle-
 vezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-
 körút 32. szám alatt.

Sternberg Armin és Testvére es. és kir.
 udv hangszergyár központi főraktárában Kerepesi-ut 36.
 címbalmok, hegedők, fuvalok s minden más hangsz-
er-
 jutányos árban szereshető be. Külön zongoratermek a
 Kossuth Lajos-utóban (a Károly-körút sarkán), hol zong-
orák és pianók kedvező fizetési feltételek mellett is
kaphatók.

Budapesti takarékpénztár és Országos
Zalo-kölcson Részvénytársaság. Befizetett részvény: 10
millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bunke
Gyula. Központ: VI. Andrássy-ú. 5. Magy. kir. szab. osztály-
sorsajáték főeljáró helye: IV. Ferenciek-tere 4. Kézi
zálognyitok: IV. Károly-körút 18.; IV. Ferenciek-tere 4.
(Irány-utca sark); VII. Király-utca 57.; VIII. József-körút
2.; VIII. Ullány-ut 6. sz.

Első Öbölgykiházasítási Egylet m. sz.
Leány- és Rubizsító-intézet, Budapest, VI. Tere-körút 40—42.
(az intézet saját palotájában.) Az intézet vagyonja 1901.
december 31-én 7.874.385-14 korona. Eddig kifizetett biz-
tosított tőke több mint 6.856.472-84 korona. Ezen intézetnél
gyermek a legelőnyösebb díjtelek mellett 1000 koroná
tól korlátlan összegig biztosíthatók.

KÜLÖNFÉLÉK

Boris imája.

Könyörg Boris: Mikor látom
Ujra már a jó mamát?
Szól az apa: „Beteg s pihen
A szobában odaát.”

Megtöltötte doktor bácsi,
Hogy zavard őt, gyermekek.
Hadd nyugodjék, de majd egyszer
Váratlanul itt terem.”

Boriskának arca borús,
Összeteszi kis kezét,
És hogy anyja meggyógyuljon
Kéri szépen Istenét.

Napok mulnak, hetek mulnak,
Türemlenleten már Boris.
Mikor látom jó mamáskát?
Kérdi egy nap százszor is.

Száz imát mond, százszor kérdi,
Pedig anyja rég pihen,
Ott, hol nincsen szenvedés már,
Sötét sírnak mélyiben.

Atyjának majd szive hasad,
S nem hull könnye sohasem.
Csak szüntelen azt sóhajta:
Van-e Isten odafenn!

Feleki Sándor.

† **Sohenk tanár.** A tegnap meghalt Sohenk tanár, kinek neve olyan egyszerre lett híressé, érdekes ember volt. Előadásait még egyetemi tanár korában egy külvárosi volt gyár helyiségében tartotta az emlősökről és a szövetlen újabb haladásairól. Fiai, mert Sohenk tanárnak csak fiai voltak, azoközben pokoli zajt csaptak lenn a kertben az ablak alatt. Mikor a zaj már tűrhetetlenné lett, az alacsony termetű emberke lelértotta az ablakot és kikiáltott rajta:

— Quos ego!

Azzal hallgatóságához fordult s ünnepies hanghordozással ezeket mondta:

— Uraim! Azt akartam, hogy csak fiaim legyenek és úgy lón. Nyomán vagyok a nemek meghatározásának.

A hallgatóságra az ilyen kijelentéseknek óriási hatásuk volt.

† **Chopin gyászindulója.** Csak kevesen tudnak róla, hogy Chopin az ő híres gyászindulóját, amely ennek a nagy zeneköltőnek egyik legnépszerűbb műve, szövegére, még pedig verses szövegére írta. A költemény szerzője Ujejszky Kornél, lengyel költő, aki 1848-ban lakótársa volt Chopinnak. Ennek a kis historiai adat-

nak felrészítését az teszi időszerűvé, hogy mostanában készülnek Varsóban emlékszórot állítani Ujejszkynek, aki nagyrabecsült költője a lengyel irodalomnak.

† **A fátyol és a látás.** Dr. Nagel Berlinben alapos vizsgálatot végzett arra nézve, vajjon a fátyol befolyásolja-e a látást. Az ő kutatásainak az eredménye az, hogy az a habos szövetek valami nagyon nem zavarja a látást. Egyébként ez nagyban függ attól is, hogy milyen módon kötik meg a fátyolt. Ha a fátyolt jó közel az archoz viselik, vagy ha a megnézendő tárgyat közel viszik a szembe, akkor a látás nincs nagyon befolyásolva. Ha a szemlő a fejét nyugodtan tartja, akkor a látás könnyebben esik, mintha az illető mozgatja a fejét. És végül a fátyol szálainak az iránya is fontos, mert ezzel a tárgyak kontúrjai vagy kiélesednek, vagy elmosódnak.

† **Kivégzett bálvány.** A „Sanghai Mercur” a következő esetet beszéli el: Nemrég Tajnen-Yung tartomány kormányzója áldozatot hozott a sárkányistennek, az „öt tó” és „négy tenger” sárkányainak és esőért könyörgött hozzájuk. Miután azonban, úgy látszott, hogy áldozatai nem részesültek kegyes fogadtatásban és kívánságai nem teljesültek, a kormányzó haragra lobbant és elrendelte, hogy egy papíros-sárkányt készítsenek, melynek az „aszály sárkány”-át kellett jelképeznie. Néhány nappal később a papíros-sárkányt ünnepélyes felvonulással kivitték Sanghai déli kapuján, ahol a kormányzó a magas eget értesítette, hogy a sárkányt elégeti, miután állhatatosan vonakodik a népet esőben részesíteni. Ekkor egy veres ruhájú hóhér lépett elő, odalépett a „szárazság sárkány”-ához és egy hosszú karddal hét darabra vágta. A kormányzó, miután egy imádságot intézett a magas éghez és a többi sárkányhoz, megparancsolta, hogy a kivégzett sárkányt dobják tűzbe, mely parancsot azonnal teljesítették.

† **Villámhárító fák.** Egy amerikai folyóirat fölfedezte, hogy a rézbőrűek vihar idején a nyírfák alá menekülnek. A dolognak van valami alapja, mert a különböző fánemek a villámpapás veszedelmét illetően nagy eltéréseket mutatnak. Mialatt például egy bükkfát egyszer ér a villám, a tülleveleknél ugyanez a veszély tízenhatszor. Ez egyrészt a fa villamos vezető-képességétől, másrészt pedig a gyökerek formájától és attól függ, hogy milyen a talaj, amelyben az illető fánem legjobban tenyészik. Az idézett amerikai lap azt állítja, hogy Tennessee eddig még egy fűzfa se csapott bele a villám, de kérdés, hogy mennyi fűzfa van ott egyáltalán a többi fánemekhez képest és hogy a közönséges fűzfáról van-e szó vagy pedig egy olyan fűzfánemről, mely csak Amerikában tenyészik.

jam el a dolgot, úgy, ahogy történt. Az ur tehát részeg volt s kiabált: Takarodjál, majd én magam vezetem a hajót. En vagyok a kapitány! Kötöztek meg.

Megkötöztek s két matróz bedobott a hajó kamrájába. Az ur, amint mondtam, részeg volt, s valami tréfán törte a fejét. Egy egész hajóraj jött velünk szembe... Hat üres bárka. Ignacijes Foma utjaktak állta. A bárkákon fűtültek, jelt adtak. Ez igaz... Fűtültek.

— Nos?

— Nem tudták megakadályozni a dolgot. A két első bárka nekem a mieinknek. Mikor a kilencedik bárkát érték, betört az oldala, vége volt egyszerre... A többi is meg van rongálva...

Majakin fölállt s reszkető, gyűlölködő hangon nevetett. Jefim sóhajtott, a vállát vonogatta s így szólott:

— Gorgyjejev ur nagyon heves. Ha józan,

mindig hallgat s gondolatokba merülve jár föl s alá, de ha egy kissé fölött a garatra, akkor nem lehet bírni vele. Ilyenkor nem tud magán uralkodni — bocsanatot kérek. En pedig nem tudok megmaradni vele és el akarnék menni. En nem vagyok hozzászokva, hogy gazda nélkül legyek, gazda nélkül nem tudok boldogulni...

— Hallgass — kiáltotta Majakin szigorúan. Hol van Foma?

— Ott van még. Mikor a hiba megtörtént, magához tért s munkásokat hozott. Ki fogják emelni a bárkát... már hozzá is fogtak...

— Egyedül van? — kérdezte Majakin s le-hajította a fejét.

— Nem... nincs — felelte Jefim halkán s Ljubára pillantott.

— Nos?

— Egy hölgy is van vele... egy fekete hölgy.

— Ugy?

— Ugy látszik, hogy ennek az asszonynak nincs helyes esze — mondta Jefim sóhajta.

† **Hova lesz az arany?** Ezzel a kérdéssel foglalkozik egy amerikai tudós, aki különben azt kutatja általában, hogy hova jutnak a földből előkerülő érekek. Hát ez a kiváló tudós megmondja, hogy hová kerül a föld aránya. Kimutatja, hogy az amerikai fogorvosok a romlott fogak betömésére évenként vagy nyolcszáz kilogramm aranyat használnak fel. Ennek a mennyiségnek az értéke pedig harmadfél millió frank, amely érték a halál révén a földbe kerül. Ha ez még három évszázadig így tart, mondja az említett tudós statisztikus, akkor Észak-Amerika temetőiben hétszázötven millió frank fog hoverni aranyban, körülbelül az az érték, amennyi most pénzze verve az Egyesült-Államokban közkezen forog.

† **Száraz és nedves esztendőik.** I. Hann bécsi meteorológus az ottani tudományos akadémiának értekezést nyújtott be, amelyben a páduai esőzési viszonyokat 1725-től; a milánóiakat 1764-től és a klagensfurtiakat 1873-tól kezdve vizsgálja. Arra az eredményre jutott, hogy az esőzés és szárazság változásai során harmincöt éves periódus mutatkozik. Száraz esztendőik voltak: 1753, 1768, 1823, 1859, 1898; nedves esztendőik: 1738, 1773, 1808, 1843, 1878. Ezek szerint a 1913-nak okvetlenül nedves, s 1923-nak száraz esztendőnek kell lennie.

† **A kirakat üvegek és a fagy.** Az Építészeti Szemlében olvassuk, hogyan kell megvédelmezni a kirakat ablakait a befagyás ellen. E szerint, ha a kirakat üvegtábláit belül és kívül kevés vízzel hígított glicerinrel jól bekenjük, úgy az fagymentes. Ha ehhez a keverékhez még huszonhat rész borsoszt teszünk, úgy az még jobban elősegíti ennek a szernek használatosságát.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

A gazdasági eszelőpénztár. Gyuláról jelentik, hogy ott Lukács György főispán a vármegyei tisztikarral, a községi elöljáróságokkal, a vármegyei gazdasági egyesülettel értekezletet tartott, amelyen megbeszéltek a munkás- és eszelőpénztárról intézkedő humánus törvények minél eredményesebb végrehajtásának módjait. Remélhetőleg még az ősszel a vármegye összes községeiben megalakulnak a pénztár helyi adminisztrációját vivő helyi bizottságok. Az összes közigazgatási közegek lelkesen munkálkodnak a jótékony törvények áldásainak elterjesztésén.

Új díjazás a papa-bánhidai helyiérdekvasuton. Az e vasuton érvényes személydíjazás a megnyitás napján lép életbe és a magyar királyi államvasutak díjazáselárusító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. szám) 20 fillérért kapható.

Egyre énekel... nagyon szépen énekel... szinte elcsábítja az embert.

— Nem kérdeztek! — kiáltotta Majakin dühösen.

Arcozmai betegesen rándultak meg s Ljuba most azt hitte, hogy atyja sirva fakad.

— Nyugodjék meg, atyám — kérlette barátságosan. — Talán nem is olyan nagy a kár.

— Nem nagy? — kiáltotta Majakin. — Mit értesz, te ostoba! Hát a bárka ment ténkre? Oh te! Egy ember halt meg. Ez az. Pedig ez az ember kell nekem. Ez az ember!

Az öreg haragosan rázta a fejét s gyors léptekkel indult el a kertí uton a ház felé.

Foma ezalatt négyszáz verszinyire volt nevelő-atyjától, a Volga partján. Kis kunyhóban lakott és éppen most ébredt föl a kunyhó közelében lévő fekvőhelyén, amely friss szénából volt összehordva. Sötét tekintettel nézett ki az ablakon s a szürke, felhős eget bámulta.

A szél kergette a felhőket s rongyokat hasított belőlük. Mintha valami nagy juhnyáj volna, úgy vonultak végig az égen, fárdatlan és szomorúan, egymást kergették, majd összeolvadtak, majd meg újra szétszaladtak, néma zavarukban lesültek a föld közelébe vagy újból föl szálltak a magasba, mignem fölálltak egymást.

Foma hosszasan nézett utánuk. Úgy érezte, mintha az ő belsejében is néma felhők usznának s szívét borítanák el nyirkos hidegséggel. A felhők mozgásában gyámoltalanság, gyöngeség és félenkség volt s ugyanazt érezte ő is. Nem is gondolkodott, de azért végig vonultak szeméi előtt mindazok az események, melyeknek ő volt a hőse az utóbbi hónapok alatt.

Mintha forró, zavaros folyamba esett volna, mintha elborította volna az ár, amely éppen olyan zavaros volt, mint az ég felhője. A sötétben és a felhőkben az emberek látta, akik vele együtt mennek céltalanul, előre.

(Folytatása következik.)

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyjejev).

Írta: GORKIJ MAXIM.

(51)

— Önhöz jövök — mondta Jefim s mélyen meghajta magát, megállt az asztal előtt.

— Látom, hogy hozzám jössz. Miről van szó? Hol a gőzhajó?

— Ott van!

Jefim ujjával a levegőbe bökött, miközben egyik lábáról a másikra nehezedett.

— Hol? Beszélj hát. Mi történt? — kiáltotta az öreg dühösen.

— Baj van, Majakin ur.

— Hajótörés?

— Nem.

— Léegott? Beszélj hát.

Jefim nagyot lélekelt s esőndesen mondta: — A kilences számú bárka elsüllyedt...

Egy munkásnak eltört a gerinc-csontja... egy másik hiányzik, nyilván a vízbe fullt, öt ember megsebesült... egypáran munkaképtelenek lettek.

— U-u-ugy? — kérdezte Majakin s villogó szemmel nézett végig a kapitányon. Nos, Jefimuszka, majd lehuzaom érte a bőrdőrt.

— Nem az én hibám, — mondta Jefim gyorsan.

— Nem a te hibád? — ordította az öreg s egész testében remegett. — Hát kinek a hibája?

— Az ur maga...

— Foma? És te... te hol voltál?

— A hajó kamrájában voltam.

— Igen? A hajó kamrájában?

— Meg voltam kötözve.

— Micsoda? — sikoltott az öreg.

— Engedje meg, hogy egymás után mond-

Harpeni 184.25. Laura-kobó — Olasz járadék
 — Az irányzat szilárd.
 Hamburg, augusztus 19. (László) 4 1/2%-os ezüst-
 járadék: 101.90.1880. sorsjegy 152.75. Déli vasút 18.—, 4%-os
 osztrák aranyjárdék 103.50. Osztrák hitelrészvény 216.80.
 Osztrák-magyar államvasút 154.20. Olasz járadék 102.80. 4%-os
 magyar aranyjárdék 102.—. Az irányzat szilárd.

**Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi
 oszrnok jelentése.**

Augusztus 19. A sertésüzlet irányzata: Csöndös.
 A) Hízó sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű:
 Öreg nehez (páronként 400 kilogramm felüli súlyban)
 104—106 fillérig. Öreg közép (páronként 300—340 kilogramm
 terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehez (páronként 320
 kilogramm felüli súlyban) 111—112 fillérig. Fialat közép
 (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 110—111 fillé-
 rig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban)
 — fillérig. — II. Magyar másodikrendű: Nehez (páronként
 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép
 (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — fillé-
 rig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban)
 — fillérig. — III. Romániai: Nehez (páronként
 320 kilogramm felüli súlyban) — fillérig. Közép
 (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillé-
 rig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillé-
 rig. — IV. Romániai eredeti (Stachl),
 Nehez (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban)

fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban)
 — fillérig. — V. Szerbiai: Nehez (páronként 260
 kilogramm felüli súlyban) 109—111 fillérig. Közép (páron-
 ként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 108—109 fillérig.
 Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 106—108
 fillérig.
 Sérieléslétszám 1902. aug. 17. napján volt
 készlet 46.216 darab. — 1902. aug. 18. napján telthajta-
 tott 419 darab, 1902. augusztus 18. napján kiszállított 715
 darab, 1902. augusztus 19. napjára maradt készletben 45.950
 darab.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. —
 Budapest, augusztus 10.

Az atlanti depresszió Anglián át a norvég partokhoz
 érkezett és egyúttal nyugati Európában is süllyesztette a
 levegőnyomást, amely a kontinens délelteli felén magas.
 Az idő északnyugati Európa kivételével túlnyomóan
 száraz. A hőmérsékleti viszonyok keveset változtak.
 Hazánkban az idő meleg és túlnyomóan száraz volt,
 amennyiben zivataros esők szárványosan és inkább csak az
 északkeleti határterületeken fordultak elő.
 Kiadás: Nagyobbodó felhőzettel helyenként — főleg az
 ország nyugati és északi részlein — zivataros esők várhatók
 jelentékeny hőváltozás nélkül.

Vizállás.

	Aug. 19.	Aug. 18.		Aug. 19.	Aug. 18.	
Ión Duna	m 6 t e r	m 6 t e r	Tisza	m 6 t e r	m 6 t e r	
Sohárding	1.70	1.50	M-Sáiget	0.45	0.37	
Paszád	2.61	2.37	Tokaj	0.45	0.415	
Lina	0.11	0.07	V-Namény	1.45	0.80	
Bécs	0.13	0.13	Tokaj	1.13	0.82	
Pozsony	2.33	2.19	Tisza-Püred	0.90	0.19	
Komárom	2.32	2.19	Budak	0.90	0.19	
Budapest	2.35	2.32	Csongrád	0.40	0.83	
Paks	2.09	2.30	Szeged	1.12	1.05	
Mohács	3.47	3.60	Török-Bécs	0.19	0.19	
Gombos	4.05	4.05	Tud	2.57	0.00	
Ujvidék	3.23	3.38	Ondova	Hárta	0.44	0.44
Pancsova	1.02	1.07	Topolya	Hoór	1.05	1.02
Orsova	2.17	2.14	Borodj	Zemplén	1.98	1.01
Magyarszava	0.35	0.35	Baja	Zsolna	1.93	1.80
Zsolna	0.60	0.45	Kőrös	H-Németh	0.06	0.10
Trencsén	0.00	0.38	Berey	Margita	0.23	0.00
Szered	0.74	0.74	H-Ujfalva	H-Ujfalva	0.19	0.19
Sz-Gothárd	0.05	0.05	Szolnok	Szolnok	0.04	0.04
Sárvar	1.01	0.62	N-Várad	N-Várad	0.09	0.00
Győr	2.64	2.55	Bélnyos	Bélnyos	0.44	0.40
Pécs	1.22	1.22	Tenke	Tenke	0.00	0.00
Zágráb	0.15	0.20	Gurason	Gurason	0.30	0.02
Boros	0.82	0.93	Borjony	Borjony	0.13	0.23
Kézék	2.16	2.20	Békes	Békes	0.32	0.04
M-Szerdah	0.05	0.00	Gyoma	Gyoma	0.22	0.23
Szatmár	0.36	0.36	Új-Fehérvár	Új-Fehérvár	0.14	0.22
Szilok	0.84	0.82	Branyska	Branyska	0.54	0.80
Mitrovica	1.18	1.22	Soborjén	Soborjén	0.00	0.00
Dócs	0.14	0.12	Arad	Arad	0.44	0.40
Szatmár	0.98	0.95	Munkács	Munkács	0.70	0.73
N-Majtény	0.00	0.00	Munkács	Munkács	0.42	0.60
Latorca	0.60	0.65	Béga	Kiszó	0.63	0.81
Laborca	0.29	0.24	Tomcs	Tomcs	0.85	0.12
Ung	0.60	0.18	Bécs	Bécs	0.08	0.14

**Dr. RENNER
 VIZGYÓGYINTÉZETE**

— bejáró betegek számára. —
 Budapest, VII., Valero-utca 4. (Telefon 555.)

Az intézetben gyógykezelés alá vételnek: különféle ideg- és
 gerincbajok, álmatlanság, szédülés, grongettség állapota-
 tok, a gyomor és belek zavarosága, ideges szívbetegségek
 stb. — Gyógykezelés: A tudományos vizsgálatok el-
 járásán kívül, szénasavas fürdők (szulfidforrások), fény-
 fürdők (elhalásos és csúszás betegségek), az elektromosság
 minden faja (galvanizáció, faradizáció, franklinizáció), massz-
 százs stb. — A különféle vizsgálati módok kívánatra
 saját lakoson is eszközölhetők kiképzett szolgasze-
 lyzet által.

Árak mérsékeltek. Prospektus kívánatra.

Zsebórák
 5 évi jótállás mellett
 részletfizetésre
 kaphatók
Polgár Kálmán
 órás- és ékszer-üzletében
 Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.
 Vidékre árjegyzék bérmentve.

Nagy árúkezelés, valamint azon kö-
 rülmény, hogy munkáimat foglalkoz-
 tathassam, arra készlet, hogy készle-
 temet minden árban eladjam. Kéz-
 vagyok árjegyzékemet, melyhez az
 ön érdekét szem előtt tartó levelem
 is csatolva van, bárki-
 nek egy helyben, mint
 vidékre, ingyen és bér-
 mentve beküldeni.

Nőknek:

Fekete v. barna bőrből, fűzős	frt 2.—
Fekete v. barna bőrből, gumós	„ 3.30
Fekete v. barna legán. box, Derby	„ 3.50
Lakk, kesztyű v. chovrenaux v. lakk	„ 2.50
Leaning, csuga 2.60. Leaning, ragatta	„ 2.—
Fekete v. barna ház-cipő szegelt talpjal	„ 1.20

Uralnak:

Borjony, ongos, egy darabból	frt 3.—
Borjony, beoszt, olgásos	„ 3.20
Fekete v. barna, csavrenaux v. lakk	„ 3.50
Fekete v. barna, fűzős	„ 2.30
Pincés-cipő, fekete v. barna bőrből, elől ongos	„ 1.80

AGULÁR DÁVID
 cipőgyára
 Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 6. sz.
 a New-York palotával szemben.

Leánynevelő és tanintézet
 Rákos-Palotán
 nyilvannossági joggal felruházva
 nyilvannossági joggal felruházva
 All 4 elemi és 4 polgári osztályból. Kétféle tisztelet. Elfogad bennlakó növendé-
 keket (felőtteket is). Kiállít államérvényes bizonyítványokat. A nevelési díj
 igen mérsékelt. Rákospalota Budapesthez csak 15 pernyi távolságban fekszik,
 egészséges, falusi levegővel. Tágas, árnyékos kert. Kívánatra ismer-
 tetővel szolgál.
 Özv. Moré Stettner Augusta, igazgatónő.

Tan- és nevelő-intézet
 nyilvannossági joggal
 Budapest, Hold-utca 19. sz.
 Az intézet 25 év óta áll fenn.
 Dr. László Mihály nyilvannossági főgimnáziumában és nevelőintézetében,
 mely államérvényes osztály- és érettségi bizonyítványokat állít ki,
 a beiratások szeptember 1-én kezdődnek. Azonban már most
 is lehet előjegyezni.
 A növendékek lehetnek bennlakók, félkiosztosok és bejárók.
 Ertesítővel kívánatra készséggel szolgál az igazgatóság.
 Dr. László Mihály, igazgató.

ARANYOSI MIKSA
 felső kereskedelmi iskolája
 Budapest, V. Nagykörna-utca 13.
 Allamérvényes bizonyítványok! Egyéves önkéntességi jog!
 Az intézet internátussal van összekötve!
 Előjegyzés a szünet alatt is! — Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

Alexander Hartwich Bécsben 15940. sz.
BUTOR
 nagy választékban rész-
 letre és készpénzért a leg-
 olcsóbb gyári áron
GONDA S.
 egyedüli raktár
 István-tér 7. sz.
 Árjegyzék 50 fill. bélyeg be-
 küldés ellenében bérmentve

Bükk tűzifa eladási hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy az ungvári magyar királyi
 főerdőhivatalhoz tartozó percesenyi vasúti állomás, esetleg a
 telítő-telep, illetve a Bantlin-féle vegyi gyár mellett levő kincstár-
 téri farakodóra az 1904. évi január hó elsejétől kezdődőleg
 számlitandó 10 (tíz) esztendőn keresztül évente szállítandó
 10.000 ürm. I. osztályu bükk hasáb és 5000 ürm. s vegyes
 tűzifa adásvételére a nevezett főerdőhivatal tanácsmérében
folyó évi szeptember hó 4-én délelőtti 11 órakor
 zárt írásbeli ajánlati tárgyalás fog tartatni.

Kikiáltási árak:
 Az I. osztályu bükk hasábjára vonatkozólag ürm.-ként
 4 (négy) korona.
 A vegyes tűzfát illetőleg pedig 3:70 (három) korona
 hetven fillér.
 Versenyzők felhivatnak, miszerint egykoronás bélyeg-
 gel és 2000 (kétezer) korona bántpénzzel ellátott ajánlataikat
 a kitért határonap,
d. e. 11 óráig az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál
 annál is inkább nyújtsák be, mivel a később beérkezett, vala-
 mint az utóajánlatok figyelembe nem részesülnek.
 Az árverési és szerződési feltételek az ungvári m. kir.
 főerdőhivatalnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ahol
 kívánatra bővebb felvilágosítások is adnak.
 Budapest, 1902. évi augusztus hóban.
 M. kir. földmívelésügyi miniszter.

**DEÁK FERENCZ
 MUNKÁI**
 DEÁK FERENCZ EMLÉKEZETE.
 E kötet cím foglajja össze két vastag
 kötetben a nagy államférfi összes munká-
 kából kiválogatott gondolatokat és
 a haza bölcsenése leveleit. E két kötet a
 legkiválóbb tanulmányi jobban meg-
 világítja Deák Ferencz nagyságát, politikai
 egyéniségét, puritán életbölcsejét, vezér-
 elveit, lelki világát és páratlanul mély szívét.
 Az I. kötet címe: Gondolatok. A II. kötet
 címe: Levelek. A két kötet ára dombor-
 nyomású címképpel ellátott, díszes, erős vá-
 szonkötésben 22 kor. 40 fill., fűzve 16 kor.
 Egy-egy kötet ára külön-külön 11 kor. 10 fill.,
 fűzve 3 korona. Minden kötet önálló egész.
 Megrendelhető a
LAMPÉL RÓBERT-FÉLE
 (WODIANER F. ÉS FIAI)
 császári és királyi udvari könyvkereskedésben
 Budapest, VI., Andrásy-út 21.

F. F. Maier Bécsben 17413. számú
 „Szád és csapzáró szerkezet fémhorodok számára“
 Consolidirte Redonhütte cég Zabrzeban, O.-Szilézia
 17696. szám
 „Eljárás ürös, teljesen zárt fémtartályok előállítására“
 című, 1890. aug. 21-ről kelt magyar szabadalmakra
 vevők vagy engedményesek kerestetnek.
 Szives ajánlatok „W. N. 5194“ alatt Mosse
 Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

SANTAL EGGER
 biztos és gyors gyógyító erejével felülmúlja a külföldi
 szerkeket. Hírvenes orvosok és más források egyaránt
 dicsérik kiváló hatását azon bajknáth hol
 Santal-olaj, Copaiva vagy Cubeba
 van javasolva. Csak a törv. védett „tigris-fej“
 védjeggyel valódi. Ára 3 korona. Vidékre 3 kor.
 40 fill. előleges beküldése után bérmentve küldi a
Nádor-gyógyszertár
 BUDAPEST,
 VI., Vci-körút 17. sz.

VALÓ.
 di francia különlegessé-
 gek (gummi és halnyagy,
 ugyszintön összes női
 övszerek) F. Bergerard
 fils legիրvenesebb pá-
 risi gyártótelegélonyo-
 sseben beszerzeshtok:
POLGÁR SÁNDOR-nál
 BUDAPEST,
 VII., Erzsébet-körút 50
 Rézletes képen árjegyzék
 ingyen, sár börtökében.
 Zaon hirdetés beküldés
 esetén 15% engedmény. I
 Kivágatott: a Budapest
 Napló-ból.

**LAKÁS
 ÉS
 ABLAK
 TISZTÍTÁS
 PADLO
 BEÉRESZTÉS
 FEREG**
 IRTÁSI
 ÉS
**SZÖNYEGPOROLO
 ÉS
 MECOVÓVÁLLALAT**

Színházak, szórakozó helyek.

URANIA SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. augusztus hó 20-án.
 Délután 4 órákor mérsékelt helyekkel.
Monte-Carlo és a Riviera,
 Irtá Salamon Ödön,
 Este:
Déliababok hazája.
 Irtá Lovász János.
 Kezdeté 7^{1/2} órákor.

FOVÁROSI NYARI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. augusztus hó 20-án.
 Délután 3 órákor félhelyekkel:
A kereszt jelében.
 Történelmi korrajz Nero császár korából 5 felvonásban, 9 képből zenével, énekekkel. Irtá Barret Wilson, Fordította Komor Gyula.
 Este:
Az édes lányka.
 Operett 3 felvonásban.
 Kezdeté 7^{1/2} órákor.

VÁROSLIGETI NYARI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1902. augusztus hó 20-án.
 Délután 4 órákor:
Ujházi Éde mint vendég.
A cigány.
 Eredeti népszínmű 3 felvonásban.
 Este:
 Sziklai Kornél vendégfellépéssel.
A három kívánság.
 Vig operett 3 felvonásban. Zenéjét szerzte Ziehrer Magyarosittó Dr. Beldi Izor.
 Kezdeté 7^{1/2} órákor.

Ős-Budavára.

Ma szerdán, Szt.-István napján d. u. 3 órától kezdve reggeli 4 óráig

Rendkívüli nagy diszünnepelely

az itt időző vidékiek tiszteletére.
Fényes aratási diszfelvonulás és parasztlakodalmak a mecsetteri becsali-csárdában.

Ingyenes tombola
 500 értékes nyereménnyel.
 Minden pénztári vagy tőzsdei belépőjegyhez ingyen tombola.

Óriási tűzijáték.
 A m. k. honvédszenekar hangversenye.
 D. u. 4 órától **nagy népünnepelely**
 a szokásos szórakozásokkal.

A nagy színpadon 2 nagy diszeloadás
 remek új műsorral.

Ma minden hölgylátogató művész kiviteli emlékérmeket kap!
 Belépődíj 60 fillér. Gyermeklegy 20 fillér.
 Kedvezményes jegyek minden tiszteletben.

ÁLLATKERTBEN.

Augusztus 31-ig mindennap délután 3, 4, 5, 6, 7 és 8 órákor.

Dahomey vadasszonyharcok
 rendkívül érdekes előadása látható estánként fél 8 órákor

Vilányvilágítás és zene mellett.

Afrikai háboru játék.
 Eredeti dahomeyi vadasszonyok és fehér katonák harcra. Szárazon és vízen.

Záradékal gyönyörű tűzijáték.
 Beléptidj mint rendesen.

Elismert kitünő fényképező készülékek

Lechner zseb-camera, reflex-camera, kodakok, Görs- és Steinheil-objektívumokkal és fénylőeszközök, torzító-készülékek iskolai és magánhasználatra. Szárító-lencse, másoló-papír és mindenféle vegyszer állandóan friss minőségben. Műtárgy-nyomatok Lechner-fényképezési lapjából a „Phot. Mittheilung“-ből, valamint árjegyzéket ingyen küld

R. LECHNER (Wihl. Müller)
 cs. és kir. udv. fényképezési cikkek keresek. Fényképezési készülékek gyára. — Másoló-intézet amatőrök részére. Bécs, Graben 21.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató
 Nagymező-utca 17.

Ma

Szent-István ünnepén nagy ünnepi előadás.

Kezdeté 8 órákor.

A félkeretben reggel 5 óráig Vörös Elek előzenekara.

Még csak rövid ideig!

CIRKUSZ CARRÉ OSZKÁR

(az állatkertben).

Ma, szerdán, 1902. augusztus 20-án
Szt.-István ünnep tiszteletére 2 nagy diszeloadás 2
 délután 4 és este 7 és fél órákor.

A dustartalmu mestersébi különösen kiemelendő:

Shadow testvérek parterre gladiatorok

Non plus ultra az ugynevezett kitérő-király

Mr. HARDEEN

valamint Armando, az eredeti bohóc.

Színre kerül továbbá:

A délafrikai háboru.

Nagy kiállításos némajáték, egyszerű balettel.

Szombaton augusztus 23-án, nagy diszeloadás Carré Katka k. a. tiszteletére.

A legszebb világítás ezidőszertint a szab. PITTNER-féle

PETROLEUM-GÁZÉGŐ

70 gyertyafény égőképességgel.

Minden lámpához használható.

Bármily petroleum használható.

1 liter petroleum 12 óráig ég.

ÁRA 13 KORONA.

Kapható minden jobb lámpakereskedésben és a magyarországi vezérkiszorvosnál

Salgó Izso, Budapest,
 Telefon. V., Lipót-körut 17. Telefon.

Prospectus bérmentve és ingyen.

MEGNYILT A

SECESSIO-SZÁLLODA

harmine elegánsan berendezett szobával,

VI., Nagymező-utca II. sz.
 (a városi villamos vasút megállóhelyével szemben).

Minden kényelem. Villamos világítás. Olcsó szobaárak.

Utazóknak kedvezményes árak.

Ne vegyen senki hangszeret,

REMÉNYI MIHÁLY

A m. kir. zeneakadémia és cs. és kir. katonai zenekarok szállítója legújabb képes árjegyzékét a nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapesti VI. kerület, Király-utca 44. szám. Kivitel nagyban és kicsinyben.

Amerikai Kiállítás!

Jégkésztésű szeszkelet készítő gépek, 2-3 peres által szénásv segélyével. Ugyanezen mód szerint fagyalt is készíthető. Különböző minden háztartásban, kórházban, közönségek-nél stb. stb. A jégkésztés naponta d. u. 4-5 órákor megtekinthető.

Villamos zseblámpák feltöltési tüzbiztonsággal K. 5-161 kezdve. Újdonságok amerikai eltekkelben és százelel pántárgyakban háztartási cikkek, stb. stb. Teljes képes árjegyzék 40 fillér levélbéllyel ellenében.

Amerikai áruház „AKTA”
 Schuk és Társa Budapest, V., Nádor-utca II.

Kitünő találmány!

Szabadalmazott

férfi-ing,

melynek nyakbővege önmagától szűkebbre vagy bővebbre szabályozódik.

Kívánatra árjegyzékkel szolgálunk.

Cs. és kir. szab. fehérmű-készítők

Vértés és Sebestyén

Budapest, IV., Múzeum-körut 15. sz.

a kir. műgyötemmel szemben.

REMINGTON-írógép iskolánkban

a beiratások most vannak folyamatban. Kiképzett növendékeinket ajánlásunkra hivatalok, intézetek, cégek stb. megírték a fizetésért alkalmasságuk. — Ezútszórint is számos betöltendő gép-és gyorsírónői állás van nálunk előjegyzésben. Gyorsírói tanfolyamok külön.

Glogowski és Társa

Budapest,

VI., Andrásy-ut 12. sz.

Zálogházban

1076 arany és ezüsttombókat, a ki azokat ki nem akarja váltani, kiváljuk és a legmagasabb ártól elvesszük.

Alkalmi ajándékok eladunk 13 tatos ezüst évőkézes-teszt 12 személyre 140 ft., 6 személyre 65 ft-ól kezdve és feljebb. Mindennemű finom ezüst tárgyak bázok és francia stílusban. Nagy rakár arany férfi láncokból, masszív aranygyűrűk 6 forint 40 kr. arany férfi-órák 12 ft. arany női órák 9 ft-ól kezdve 12 darab masszív évőcsók 6 ft 50 kr.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Grünberger A. Béla

Örökösöl

Budapest, Harisbázár.

Városház-tér 9., I. em. 23.

uj szám Váci-utca 30.

Ha sorjegyvel előlegben van az 40 szakra magyarázó kölcsönöt kíván, forduljon **BEFFELD JÓSEF** bankházhoz Budapest, Károly-körut 1. szám. Alapított 1874.

ARNHEIM S. J.

cs. és kir. udv. szállító

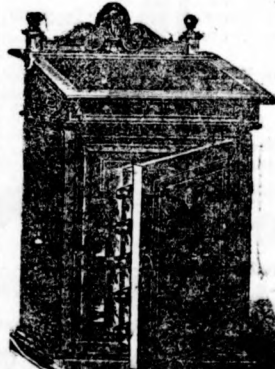
BUDAPEST

Gyár:

IX. ker., Soroksári-ut 92.

Városi iroda és mintaraktár:

V. ker., Erzsébet-tér 17.

Tűz-, esés- és betörésmentes páncél- és okmányszekrények

Páncél-szobák Safe-deposit berendezések a legújabb szabadalmazott szerkezetben biztonsági jótállással.

Bel- és külföldi hatóságok és elsőrendű pénzüntézetek szállítója.

Szállított munkák:

A magyar szent korona megőrzésére szolgáló páncélszoba (kir. várak).

Az új országház páncélszobája.

Budapest székes főváros mindkét páncélszobája.

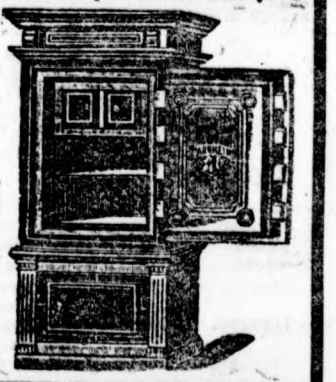
Első hazai Takarékpénztár Egyesület.

Pesti Magyar Keresk. Bank.

Magyar Agrár és Járadek-bank.

Bolvárosi Takarékpénztár. (a királyi bérházában) stb. stb.

ALAPITATTOTT 1833.

„LE DÉLICE”

A szivarka egyszer meggyújtva mindvégig ég.

Legjobb Vergé

szivarkapapír.

Legkedveltebb Vergé

szivarkahüvely.

Minden dohánytöszdében kapható.

Egyenruhák és katonai felszerelések
 páratlan elegans kivitelben
 legjutányosabban

Blum Sándor
 elsősorú egyenruházi és hadfelszerelő intézetben

Ó felsége a perzsa császár és orosz nagyhercegvári szállította.

BUDAPEST, VÁCZI-UTCA 15. SZ.

Az általunk készített

Diesel-HŐ-ERŐGÉPEK

féle szab.

elsősorú erőgépek. Összehasonlíthatatlan csekély mennyiségű tüzelőanyagot (nyers kőolajat) fogyasztanak, elannyira, hogy a tényleges lőerő óránként csak 2-3 fillérbe kerül.

A nyersolaj kőolajon és füst nélkül ég el. A Diesel-gépek mindenkor föltétlenül üzemre készek, rendkívül pontosan, az ellentállással arányosan szabályoznak, a miért is

villamos világitási telepek és váltakozó terheléssel járó üzemek

részre különösen alkalmasak. Részletes főlvilágosítással, képes leírással, költségvetéssel szívesen szolgálunk.

Fegyver- és gépgyár részvénytársaság Budapesten.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányu gyógyszer, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki esiránt ir, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvet postán, jól becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezeket mentett meg, kik fiatalokri kibágások miatt nem betegségekben, syphilis és elgyengült férfiereben szenvedtek. E céből elhatárota az intézet, mindenkinék egy esomag gyógyszerrel felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszervet a baj odanaha gyógyítható és mindenki, a ki fiatalokri kibágások miatt nem betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyszerközvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szűkölgetnek, és csodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut”-nak alant címen, honnét nekik a csomag paladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény bizonyítja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki irhat a gyógyszerért bárhonnt is magyarul, mire neki diszkreció mellett egy gyógyszerküldemény küldetik felvilágosító könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szövegben csomagolva, hogy tartalmaz senki sem gyanítja. A levelek következőleg címzendők: State Medical Institute, 9. Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

Ezen specialista legmelegebben ajánlható szerfelett gazdag tapasztalatai alapján, melyeket rendelő intézetében és a kórház ügyszervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista,
emeritált kórházi orvos

a randes foglalkozás megzavarása nélkül legrovidebb idő alatt gyökeresen gyógyít bármily régi és makacs

titkos betegséget

(hugycsőfolyást, sebeket, syphillist, bőrbetegségeket és önfertőzésből támadt idegbajokat). Meglepő az eredmény **FÉRFIUI GYENGESEGNEL (IMPOWENTIA)** még öregebb egyéneknel is.

Levelekre díjtalanul válasz; kívánatra gyógyszerök.

Rendelés 9-3-ig és este 6-8-ig

Budapesten, Erzsébet-körút 12. sz. (a New-York palotával szemben), félemelet. (Bejárat a lépcsőnél. Külön váróteremk.)

LAYTON & SHUTTLEWORTH
 BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

átal a legjutányosabb árak mellett ajánlataink:

Locomobil és gözcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lőerőig, számkaszalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, ürő-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

A Győr szabad kir. város által fenntartott

felső kereskedelmi iskolába

a tanulók szabályszerű felvétele szeptember három első napján fog megtörténni.

Az intézet, mely teljesen azonos az eddigi kereskedelmi akadémiáknak nevezett iskolákkal, illetőleg a külföldi kereskedelmi akadémiákkal, biztosítja végzett növendékeinek az egyéves önkénység kedvezményét és kvalifikál a kereskedelmi életpályára minden ágazatára, nemkülönbön az 1882. évi, tisztviselők minősítéséről szóló l. t.-c. által a felső kereskedelmi iskolát (kereskedelmi akadémiát) végzett tanulóknak biztosított életpályákra.

Bővebb felvilágosítást készséggel ad: Győr, 1902. július 30. az intézet igazgatósága.

Legszebb Legjobb Legolcsóbb

PAP IAN PAP IAN PAP IAN

1 szeszáltható vasgy 3 db	1 acél sodnyu ágybetét	fr
1 kivethető matraccal	1 tengerrifti matrás	6.-
1 rouge paplan	1 africue	5.-
1 „ „ prima	1 lószár	12.-
1 eschmir paplan	1 ablak köper függöny	2.-
1 eslin	1 „ „ tunis	1.50
1 atlas eschmir	1 „ „ gyapjn	4.50
1 selyem atlas paplan	2 ág, 1 szeszáltható bouret	5.50
1 fodros selyem sil. papl.	1 „ „ gyapjn	12.-
1 jó váson paplan lepedő	1 nagy szobasodnyeg	5.50
1 ág	1 „ „ L	5.50
1 finonll ágytakaró pokróc	1 Ágyelők L	0.55
1 gyapjn	1 tapaszit ágyelők	1.50
1 jó lóporc	1 mir. jó fűzősodnyeg	4.-
1 illi pokróc	1 „ „ mintásait	7.5
1 szép fali szőnyeg		7.50

GICHNER JANOS
 paplan, matrás és kárpitozók, gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldők. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltenek, nem telos árak közléselnek, vagy a pénz visszatárl.

Gyümölcs és szőlőbor készítő gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERCULES” folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóró szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garantálva, a munkaképesség 20%-onl nagyobb mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók és nagy munkaképesség cétérsére.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és boggy morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek fekvő és kocsira szerelve. Lésajtók és a gyümölcset készítésére szolgáló boggyórték. Azaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalására, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szalab. Ömlesztő „Syphon” permetezők, hozódhatók és kocsira szerelve a szőlők permeterezésére, a szegencek és tornácsok, valamint a vörtött kirtársára, szőlőekék gyártásnak és szállítatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. és TARSAS cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyár, vasöntődéje és gőzhámora által

BECS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 490 arany, ezüst és bronz éremmel. — Részletes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Képviselek és viszontelárusítók kívánatnak.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonatorvosi (a ócési és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiail rendelő-intézet
 IV. Kigyó-utca 5. l. em. Klotild-palota
 (Atjáróház és lift használható).

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legulyosabb hugyhólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphillist, az önfertőztetés utóbjait

Elgyengült férfieret

az orvosi világ legújabbban olynnyira felkarölt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

átal, magömléseket, nőknél fehérfolyást befocskendezés nélkül, a legmacacsabb bőrbetegségeket, valamint ifjúkorú bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött háterinebajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtti 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig Nőeknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárat

Külön váróteremk.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esotleg gyógyszerokról is gondoskodva lesz.

„Unio”

csász. és kir. szab. vas- és bádoggár társaság.

Gyárak: **Wöllersdorf.**

Készít:

Legjobb faszén nyersvasból, fekete lemezeket (finom és kázanlemez) jótállás mellett. — Lemezkülönlegességeket u. m.: Hamutensek (deca-pirozotti) és fényezett (polirozott) lemezek, sajtóható edénylemezek, henger- és kályhaburkolat-lemezek, tálcák, késacél-, tölténytár- és lövegkőpenylemezek.

Ónozott (fehér) lemezeket. — Horganyzott lemezeket. — Ólmozott lemezeket.

Mindenféle horganyzott és ólmozott hullámlémezeket. Lemezszindelyeket.

Mindenféle horganyzott szegecskéket, kampókat stb. — Megrendelések kizárólag

Budapest, V., Géza-utca 6. sz. intézendők.

Hernádvolgyi Magyar Vasipar-

Részvénytársaság.

Vasgyár: Krompach

a kassa-oderbergi vasút állomása.

Szállit:

Nyersvasat öntési és acélgyártási célokra. — Rud-, aroncs- és mindennemű idomvasat. — I-tartókat és U-vasat, továbbá sineket minden kelendő szelvényben.

Rendelések kizárólag a központi igazgatóságához:

Budapest, V., Géza-utca 6. szám
 intézendők.

AZ EQUABLE

Egyesült-Államokbeli életbiztosító-társaság
Főtelep New-Yorkban, Broadway 120.

Magyarországi igazgatóság: Alapított 1859-ben.
Budapesten, VI. ker., Andrásy-ut 8.

Vagyon az 1901. év végén	1,655,198,600.00
<small>azaz egy milliárd hatszázötvenöt millió egyszázkilencvennyolcezer hatszáz korona</small>	
Felcség az 1901. év végén	355,645,210.00
<small>azaz háromszázötvenöt millió hatszázegyvenöt ezer kétszáz öt korona</small>	
Összbevétel az 1901. évben	321,873,025.00
<small>azaz háromszázhuszonegy millió nyolcszázhatvanhárom ezer huszonöt korona</small>	
Kötvénybirtokosoknak kifizetett az 1901. évben	143,573,105.00
<small>azaz egyszáznegyvenhárom millió ötvenhárom ezer százöt korona</small>	
Új üzlet az 1901. évben	1,229,560,435.00
<small>azaz egy milliárd kétszázhuszonkilenc millió ötvenhatvan ezer négyszázharmincöt korona</small>	
Biztosítási állag 1901. év végén	5,896,383,625.00
<small>azaz öt milliárd nyolcszázkilencvenhat millió háromszáznyolcvanhárom ezer hatszázhuszonöt korona</small>	
Kötvénybirtokosoknak az intézet fennállása óta kifizetett	1,884,359,255.00
<small>azaz egy milliárd nyolcszáznyolcvanöt millió háromszázötvenkilenc ezer kétszázötvenöt korona</small>	

Ajánlatokat úgy az élet-, mint a járadékbiztosítás minden formájára a legolcsóbb díjtételek mellett elfogad

AZ EQUABLE

Egyesült-Államokbeli Életbiztosító-
Társaság magyarországi igazgatósága.

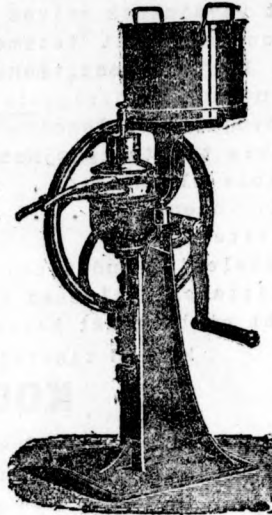

Alfa-Separator Részvénytársaság, BUDAPESTEN.

Tejgazdasági gépgyár.

Iroda és raktár:
V. ker., Báthory-utca 4. sz.

Gyártelep:
VI., Petneházy-utca 8—10.

Alfa-Laval Separatorok (tejfőlöző gépek)
kézi-éserőhajtásra.

Alfa-Separatoraink eddig kb. 550 első díjat nyertek. Évi gyártás kb. 47.000 db.

Az Alfa-Separator a legtükéletesebb fölözőgép!

Tej szállító kannák, Fejdedények, Tejhűtők, Előmelegítők és pasztórizáló készülékek, Vajköpülő és vajgyártógépek, A sajtgyártás eszközei, Tejvizsgáló készülékek, Mindennemű tejgazdasági eszközök és gépek

a legjobb kivitelben!

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése és ujja alakítása.

Díjtalan tanácskozás minden tejgazdasági kérdésben!
Árjegyzékek, tervek és költségvetések bérmentve.

Rimamurány-salgó-tarjáni vasmű részvény-társaság.

Épület vasgerendák, vasutikocsi- és hajóépítés tartányok, vasszerkezeti és gép-idomvasak, valamint mindennemű kereskedelmi vasak, Martin- és Thomas-acél, továbbá vasuti célokra szolgáló anyagok, nevezetesen sinek és sinkapcsoló szerek, kocsi- és hintótengelyek, sodrony- és sodronyszegkek, kereskedelmi és méretes lemezek, horganyozott és hullámlamezek, tetőlemez, zsindelyek, fehérlemez, faszén és pirszén, nyersvas öntődei és kavár célokra, vasöntvények stb. gyártása.

Árjegyzékek és szelvényfüzetek ingyen.

Megrendelések kizárólag a kereskedelmi vezérigazgatóságához Budapest, V., Nádor-utca 36. sz. intézendők.

**Helyeny vagy idült
bujakór bántalmak**

így görvolykór, borbajok, rouma, (ízszag, fekélyek stb.) és a romlott vertől származó egyéb bajoknál, mint mitrigidagant, rheumatismus a száj és gége gyulladásai, dagasztások, enostosis, tohetetlenség és mindenféle szerzett vagy öröklt bújakóra bántalmak esetében, a legmegbizhatóbb minden gyógykezeléssel dacoló betegségek bízatos és gyökéres gyógyulást nyújtanak

Dr. Olivier vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak elfogadva. Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert mely számos különösen a részeseit. Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.- kor., egy nagy doboznak 62 darab tartalommal 10.- kor. Minia és prospectus rendelkezésre áll.

Főraktár: Török József gyógyszerészára Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 28.

Magyar királyi államasutak.
Üzletvezetőség Aradon.
24031/902. szám.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államasutak aradi üzletvezetősége nyilvános versenyt hirdet Arad állomás új fűtőházi telepén létesítendő emeletes iroda és lakóépület, továbbá emeletes lakotanya és földszintes szertárépület irodai munkák végrehajtására.

A tervek és költségvetések, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához köztételtelések Aradon a m. kir. államasutak aradi üzletvezetőségének, pályafantartási osztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, az ajánlati nyomtatványok ugyanazon hivatalnál 3 korona lefizetése ellenében megszereshetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1902. évi szeptember hó 18-án déli 12 óráig nyújthatók be alulírtott üzletvezetőség titkárságánál (Arad-csanádi palota I. em.)

Az ajánlatok egy korona az ajánlat mellékletei ivenkint 30 fill. bélénygel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújthatók be: Ajánlat: Arad állomás fűtőházi telepén létesítendő magas építmények építési munkáira.

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vételni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1902. évi szeptember hó 18-án déli 12 óráig 6000, azaz hatzser korona bántapénz teendő le a m. kir. államasutak aradi gyűjtőpénztárában (Arad-csanádi palota földszint) akár készpénzben, akár állami letételekre alkalmas értékpapirokban.

A bántapénzről szóló letétegy az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíthatnak, de névértékén felül számítást nem vétetnek, készpénzben letett bántapénz után kamat nem követelhető.

Csak időjelekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául. Posta útján beküldött ajánlatok és bántapénzek térítvevényssel adandók fel.

Aradon, 1902. augusztus hóban.

AZ ÜZLETVEZETŐSÉG.

(Utányomás nem díjazatik.)

Ha hirdetni akar

lépjön velünk összeköttetésbe. — Képesek vagyunk az újságok eredeti árából

a legnagyobb engedményt

kieszköztetni, elvállaljuk a legkisebb megrendelést is, mit a legnagyobb gondtal és gyorsan végzünk, és gondoskodunk a hirdetések kedvező elhelyezéséről. A mi

apró hirdetéseink,

melyek hetenként háromszor a „Neue-Freie Presse“ és a „Neues-Wiener Tagblatt“-ban jelenik meg, a legelőszérubb

hirdető organum

vétel és eladásnál, helykiírásnál, hely-, társ- és közvetítő-ajánlatoknál; vállalkozásoknál való részeseidésnél stb.

Ajánlatok és felvilágosítások teljesen díjtalanul.

M. DUKES utódai

Max Angenfeld & Emerich Lessner

hirdetési iroda

BÉCS, I., Wollzeile 9. szám.

Szenzációs találmány!

M. kir. szabadalom 21233.
Ágy
Összerakható és kényelmében hordható szab. Ágy, mely nappal egy kis táskába helyezhető és éjjelre kényelmes Ágy. Ez az Ágy főleg a legújabb és legújabb Szab. táskákban megvásárolható. Vándor, gyermek és család-szobákban valamint kirándulásoknál nélkülözhetetlen.
Kép- és ható: **Freudiger Mózes és fia** magy. ügy., fehérv. és rutane magyarában Budapest, VI., Laudon-utca 6. — Telefon 29—75.

STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE
CS. ÉS KIR. UDVARI HANGSZER-GYÁR

BUDAPEST, VII., KEREPESI-ÚT 36.SZ.

Zongora és Pianinók

legkiválóbb gyártmányok 300 frttól feljebb.
Zongorát, pianinót, harmóniumot vagy czimbalmot kölcsönzünk havi 5 forinttól feljebb.

Javításokat és hangolásokat legkifűnőbb szakmunkások által végeztetünk.

Családi hangszerek

u. m. INTONA, ARISTON, stb. 10 frttól feljebb.
Fonografok 10 frttól feljebb.
Eredeti EDISON-FONOGRÁFOK 50 frttól feljebb.

Árjegyzék ingyen és bérmentve, minden cikkből külön kérendő.

Szent István-napi szenzációs bluz kiállítás rendezek.
Zoltán Dezső
VI. kerület, Király-utca 30. szám.
20-tól 2-ig, mely napokra az ármatat tetemesen leszálítottam. Melyre a n. é. helybéli és vidéki közönség figyelmét felhívom. Eredmes a megtekintésre.

Kocsz eladás!
Ezennel van szerencsénk nyilvánosságra hozni, hogy **1902. augusztus 16-tól** kezdve további intézkedésig **a diókocsz és I-rendű kocsz árát 3 kor. 28 fillerre szállítottuk le** 100 kg.-ként ab gázgyár Budapest-Józsefváros, Ferenczváros és Buda. Szállításért és berakásért, legalább 1500 kgrs szállítmánynál zsák nélkül 20 fillért, és zsákban 250 kgrtól feljebb 28 fillért számítunk 100 kgonként. Budapest, 1902. augusztus 15.

A budapesti gázgyárak helyi igazgatósága.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor
Etréni szor lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legfőbb testállásban használatban van étvagy — hiány s rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejelőképességének fokozására, csontlérésként — 14 doboz ára 1 koroná 40 fillér, 14 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjegyvel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János, cs. és kir. oszt.-magyar, román királyi és bolgár lejedelmi udvari szállító, korietti gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

Főraktár: Török József gyógyszerészára, Király-utca 12. és Andrássy-ut 28.

Minden azo egyzsiro beiktassa nonpareille betukből 4 fill. vastagabb betukből 8 fillér.

HIRDELISEK

A hirdetesekre díjmentesen ad folvigoitast a kiadohivatal: Jozsef-kort 18. szam.

Levelbeli tudakozodásra ingyen adunk felvilagoitast, csak a valaszra szukseges belyegyet kell melletkelni. Tudakozodasoknal a hirdetes szamat a kiadohivattal mindig kozolni kell.

Apró hirdeteseket kaptok kiadokban az eredeti nyugalom mellett meg a kovetkezo fokokban lehet foladni:
Trencs-kort 54. szam alatt.
Deutsch Miksané

Eckstein Heráné
Eckstein Heráné
Eckstein Heráné
Eckstein Heráné

Engelmann Mór
Engelmann Mór
Engelmann Mór
Engelmann Mór

Franka Pál
Franka Pál
Franka Pál
Franka Pál

Fischer J. D.
Fischer J. D.
Fischer J. D.
Fischer J. D.

Goldberger A. V.
Goldberger A. V.
Goldberger A. V.
Goldberger A. V.

Goldner Jozsef
Goldner Jozsef
Goldner Jozsef
Goldner Jozsef

Golgruber Mór
Golgruber Mór
Golgruber Mór
Golgruber Mór

Haasenstein és Vogler
Haasenstein és Vogler
Haasenstein és Vogler
Haasenstein és Vogler

Jambrikovits
Jambrikovits
Jambrikovits
Jambrikovits

Kernberger Rozalia
Kernberger Rozalia
Kernberger Rozalia
Kernberger Rozalia

Leopold Gyula
Leopold Gyula
Leopold Gyula
Leopold Gyula

Mosse Rudolf
Mosse Rudolf
Mosse Rudolf
Mosse Rudolf

Nagel Ottó
Nagel Ottó
Nagel Ottó
Nagel Ottó

Rohozecz Hona
Rohozecz Hona
Rohozecz Hona
Rohozecz Hona

Sikray Samu
Sikray Samu
Sikray Samu
Sikray Samu

Sopronyi V.
Sopronyi V.
Sopronyi V.
Sopronyi V.

Szántó Mór
Szántó Mór
Szántó Mór
Szántó Mór

Schwarz Jozsef
Schwarz Jozsef
Schwarz Jozsef
Schwarz Jozsef

Schönwald Ferencné
Schönwald Ferencné
Schönwald Ferencné
Schönwald Ferencné

Tenczer Gyula
Tenczer Gyula
Tenczer Gyula
Tenczer Gyula

Toldi Lajos
Toldi Lajos
Toldi Lajos
Toldi Lajos

Weitzenfeld Jakab
Weitzenfeld Jakab
Weitzenfeld Jakab
Weitzenfeld Jakab

Zipser és König
Zipser és König
Zipser és König
Zipser és König

ERESLET.
ERESLET.
ERESLET.
ERESLET.

Bötesészet
Bötesészet
Bötesészet
Bötesészet

Képezdésné
Képezdésné
Képezdésné
Képezdésné

Azonnali megvetelt
Azonnali megvetelt
Azonnali megvetelt
Azonnali megvetelt

Tanítók
Tanítók
Tanítók
Tanítók

Börzsetekben
Börzsetekben
Börzsetekben
Börzsetekben

Folyó évi november
Folyó évi november
Folyó évi november
Folyó évi november

Gabonkereskedők
Gabonkereskedők
Gabonkereskedők
Gabonkereskedők

Veszek
Veszek
Veszek
Veszek

Kolbász
Kolbász
Kolbász
Kolbász

Egy oleso zongorát
Egy oleso zongorát
Egy oleso zongorát
Egy oleso zongorát

Egy fiatal
Egy fiatal
Egy fiatal
Egy fiatal

KINÁLAT.
KINÁLAT.
KINÁLAT.
KINÁLAT.

Gyermekeklen
Gyermekeklen
Gyermekeklen
Gyermekeklen

Keresteny családnál
Keresteny családnál
Keresteny családnál
Keresteny családnál

Szülők figyelmébe!
Szülők figyelmébe!
Szülők figyelmébe!
Szülők figyelmébe!

Ajánlások
Ajánlások
Ajánlások
Ajánlások

Ké-né Margitay
Ké-né Margitay
Ké-né Margitay
Ké-né Margitay

Ósziaracokot!
Ósziaracokot!
Ósziaracokot!
Ósziaracokot!

Kiadó
Kiadó
Kiadó
Kiadó

Rodrászón.
Rodrászón.
Rodrászón.
Rodrászón.

Eladó urilak.
Eladó urilak.
Eladó urilak.
Eladó urilak.

Kerekpár
Kerekpár
Kerekpár
Kerekpár

Videkiek.
Videkiek.
Videkiek.
Videkiek.

Előkelt
Előkelt
Előkelt
Előkelt

Kiváló
Kiváló
Kiváló
Kiváló

Fővárosi tanítóné
Fővárosi tanítóné
Fővárosi tanítóné
Fővárosi tanítóné

Zálogjegyre
Zálogjegyre
Zálogjegyre
Zálogjegyre

Singer-varfogépek
Singer-varfogépek
Singer-varfogépek
Singer-varfogépek

Atók, ablakok
Atók, ablakok
Atók, ablakok
Atók, ablakok

Elegánsan bútorozt
Elegánsan bútorozt
Elegánsan bútorozt
Elegánsan bútorozt

Butorok
Butorok
Butorok
Butorok

Cimbalmozni
Cimbalmozni
Cimbalmozni
Cimbalmozni

Nevelőket
Nevelőket
Nevelőket
Nevelőket

Privát kutató.
Privát kutató.
Privát kutató.
Privát kutató.

Szülők!
Szülők!
Szülők!
Szülők!

Cnkárszda.
Cnkárszda.
Cnkárszda.
Cnkárszda.

Francia bonne
Francia bonne
Francia bonne
Francia bonne

Szöllőprések
Szöllőprések
Szöllőprések
Szöllőprések

Személyes győnye.
Személyes győnye.
Személyes győnye.
Személyes győnye.

ESŐ-
ESŐ-
ESŐ-
ESŐ-

bonne
bonne
bonne
bonne

játszóarsak.
játszóarsak.
játszóarsak.
játszóarsak.

Vasuti sinek
Vasuti sinek
Vasuti sinek
Vasuti sinek

Butor!
Butor!
Butor!
Butor!

Nathan Ignác
Nathan Ignác
Nathan Ignác
Nathan Ignác

Szabadalmak
Szabadalmak
Szabadalmak
Szabadalmak

Weisz Sándor
Weisz Sándor
Weisz Sándor
Weisz Sándor

Gyönyörűsége
Gyönyörűsége
Gyönyörűsége
Gyönyörűsége

Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok

Eisler Arminnál
Eisler Arminnál
Eisler Arminnál
Eisler Arminnál

Gummi
Gummi
Gummi
Gummi

Radványi L.
Radványi L.
Radványi L.
Radványi L.

ESŐ-
ESŐ-
ESŐ-
ESŐ-

köpenyek
köpenyek
köpenyek
köpenyek

gummi
gummi
gummi
gummi

Butor!
Butor!
Butor!
Butor!

Nathan Ignác
Nathan Ignác
Nathan Ignác
Nathan Ignác

Szabadalmak
Szabadalmak
Szabadalmak
Szabadalmak

Weisz Sándor
Weisz Sándor
Weisz Sándor
Weisz Sándor

Gyönyörűsége
Gyönyörűsége
Gyönyörűsége
Gyönyörűsége

Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok

Eisler Arminnál
Eisler Arminnál
Eisler Arminnál
Eisler Arminnál

Gummi
Gummi
Gummi
Gummi

Radványi L.
Radványi L.
Radványi L.
Radványi L.

Frakk
Frakk
Frakk
Frakk

Egy kis ipartelep
Egy kis ipartelep
Egy kis ipartelep
Egy kis ipartelep

Pályázat.
Pályázat.
Pályázat.
Pályázat.

Magyar kir. államvasutak
Magyar kir. államvasutak
Magyar kir. államvasutak
Magyar kir. államvasutak

Felhívunk ennélfogva
Felhívunk ennélfogva
Felhívunk ennélfogva
Felhívunk ennélfogva

Nathán Ignác
Nathán Ignác
Nathán Ignác
Nathán Ignác

Szabadalmak
Szabadalmak
Szabadalmak
Szabadalmak

Weisz Sándor
Weisz Sándor
Weisz Sándor
Weisz Sándor

Gyönyörűsége
Gyönyörűsége
Gyönyörűsége
Gyönyörűsége

Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok

Eisler Arminnál
Eisler Arminnál
Eisler Arminnál
Eisler Arminnál

Gummi
Gummi
Gummi
Gummi

Radványi L.
Radványi L.
Radványi L.
Radványi L.

Butor
Butor
Butor
Butor

csak jó minőségű.
csak jó minőségű.
csak jó minőségű.
csak jó minőségű.

Magyar kir. államvasutak
Magyar kir. államvasutak
Magyar kir. államvasutak
Magyar kir. államvasutak

Pályázat.
Pályázat.
Pályázat.
Pályázat.

Magyar kir. államvasutak
Magyar kir. államvasutak
Magyar kir. államvasutak
Magyar kir. államvasutak

Felhívunk ennélfogva
Felhívunk ennélfogva
Felhívunk ennélfogva
Felhívunk ennélfogva

Nathán Ignác
Nathán Ignác
Nathán Ignác
Nathán Ignác

Szabadalmak
Szabadalmak
Szabadalmak
Szabadalmak

Weisz Sándor
Weisz Sándor
Weisz Sándor
Weisz Sándor

Gyönyörűsége
Gyönyörűsége
Gyönyörűsége
Gyönyörűsége

Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok
Ajtók, ablakok

Eisler Arminnál
Eisler Arminnál
Eisler Arminnál
Eisler Arminnál

Gummi
Gummi
Gummi
Gummi

Radványi L.
Radványi L.
Radványi L.
Radványi L.

Remek szép
Remek szép
Remek szép
Remek szép

Butor
Butor
Butor
Butor

Elegáns szalon, ebédlo,
Elegáns szalon, ebédlo,
Elegáns szalon, ebédlo,
Elegáns szalon, ebédlo.

Szabo Ferenc és társa
Szabo Ferenc és társa
Szabo Ferenc és társa
Szabo Ferenc és társa

Budapest, Kerepesi-ut 12. sz.
Budapest, Kerepesi-ut 12. sz.
Budapest, Kerepesi-ut 12. sz.
Budapest, Kerepesi-ut 12. sz.

A 'Fehér lo szálló'-val
A 'Fehér lo szálló'-val
A 'Fehér lo szálló'-val
A 'Fehér lo szálló'-val

ERESLET.
ERESLET.
ERESLET.
ERESLET.

Bötesészet
Bötesészet
Bötesészet
Bötesészet

Képezdésné
Képezdésné
Képezdésné
Képezdésné

Butor
Butor
Butor
Butor

modern lakásberendezések
modern lakásberendezések
modern lakásberendezések
modern lakásberendezések

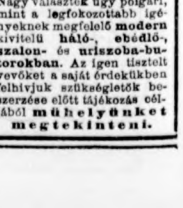
Nemes Lengyel
Nemes Lengyel
Nemes Lengyel
Nemes Lengyel

butor-iparosoknál
butor-iparosoknál
butor-iparosoknál
butor-iparosoknál

Budapest, IV. Kosztentő-ut 6. l. em.
Budapest, IV. Kosztentő-ut 6. l. em.
Budapest, IV. Kosztentő-ut 6. l. em.
Budapest, IV. Kosztentő-ut 6. l. em.

Nagy választék vagy polgári,
Nagy választék vagy polgári,
Nagy választék vagy polgári,
Nagy választék vagy polgári.

Utánnyomás nem díjazt.

Nyomatott a 'Patria' közlöny vállalat és nyomdai részvénytársaság közfelfogóján, Budapest, IX. Duci-ut 25.